

**Uchwała Nr XXXII/185/2001
Rady Powiatu w Wyszku
z dnia 28 listopada 2001 r.**

w sprawie przyjęcia „Strategii zrównoważonego rozwoju Powiatu Wyszku”.

Na podstawie art. 12 pkt 4, 11 ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 roku (Dz. U. Nr 91 poz. 578 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji program rozwoju Powiatu Wyszku pod nazwą „Strategia zrównoważonego rozwoju Powiatu Wyszku” określający podstawowe kierunki działania organów Powiatu na lata 2001 – 2015 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Zarząd Powiatu corocznie ujmuje w budżecie Powiatu zadania określone w „Strategii zrównoważonego rozwoju Powiatu Wyszku” i przedkłada Radzie Powiatu, po zaopiniowaniu przez Zespół Opracowujący Strategię, sprawozdanie z jej realizacji wraz z oceną potrzeby jej aktualizacji i propozycjami w tym zakresie.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Poprawna pod względem
formalno - prawnym
RADCA PRAWNY
Jan Przybyłowski

PRZEWODNICZĄCY RADY
Jan Kozon

UMBRELLA

**POWIAT
WYSZKOWSKI**

**STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU
POWIATU WYSZKOWSKIEGO**

WYSZKÓW 2001.

SPIS TREŚCI

I. Proces tworzenia strategii	3
I.1. Miejsce strategii w lokalnej Agendzie 21	3
I.2. Plany strategiczne dotyczące obszaru powiatu	6
I.3. Przebieg prac nad strategią	7
I.4. Struktura strategii	13
II. Strategiczny kierunek rozwoju powiatu	14
II.1. Diagnoza stanu – krótka charakterystyka powiatu	14
II.2. Wizja przyszłości i cel nadrzędny rozwoju powiatu	15
II.3. Cele główne strategii	22
III. Uwarunkowania rozwojowe powiatu wyszkowskiego	24
III.1. Czynniki sprzyjające rozwojowi	25
III.2. Ograniczenia rozwoju	30
IV. Analiza celów strategii	38
IV. 1. Określenie celów szczegółowych strategii	39
IV.2. Struktura celów strategii	41
V. Plan operacyjny strategii – Syntetyczny przegląd planowania operacyjnego	56
VI. System zarządzania strategią	77
VI.1. Określenie sposobów realizacji strategii	77
VI.2. Monitoring strategii	80
VI.3. System aktualizacji strategii	85

I. I. PROCES TWORZENIA STRATEGII

I.1. Miejsce strategii w lokalnej Agendzie 21.

Podjęcie prac nad Strategią Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Wyszowskiego oznacza przyjęcie przez Radę Powiatu oraz społeczność lokalną określonych zasad postępowania zwanych Agendą 21.

Co to jest Agenda 21?

Jest to Globalny Program Działań na Rzecz Rozwoju Zrównoważonego (często nazywanego Ekorozwojem) przyjęty w czerwcu 1992r. na Konferencji ONZ zwanej „Szczytem Ziemi” w Rio de Janeiro przez 153 państwa. Obejmuje światową, krajową, regionalną i lokalną skalę działań w perspektywie XXI wieku. Głównym celem jest wymóg równoważenia rozwoju gospodarczego, społecznego i ekologicznego z uwzględnieniem podstawowych i uniwersalnych zasad rozwoju, w tym m.in. praworządności, likwidacji zanieczyszczeń u źródła, uspołecznienia, ekonomizacji i regionalizacji oraz etapowania działań.

Program zrównoważonego rozwoju to zbiór zasad harmonijnego i trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego, zakładający zaspokajanie współczesnych potrzeb ludzkości bez ograniczania możliwości rozwojowych przyszłych pokoleń, zwłaszcza tych, które związane są z potencjałem środowiska.

W praktyce oznacza to :

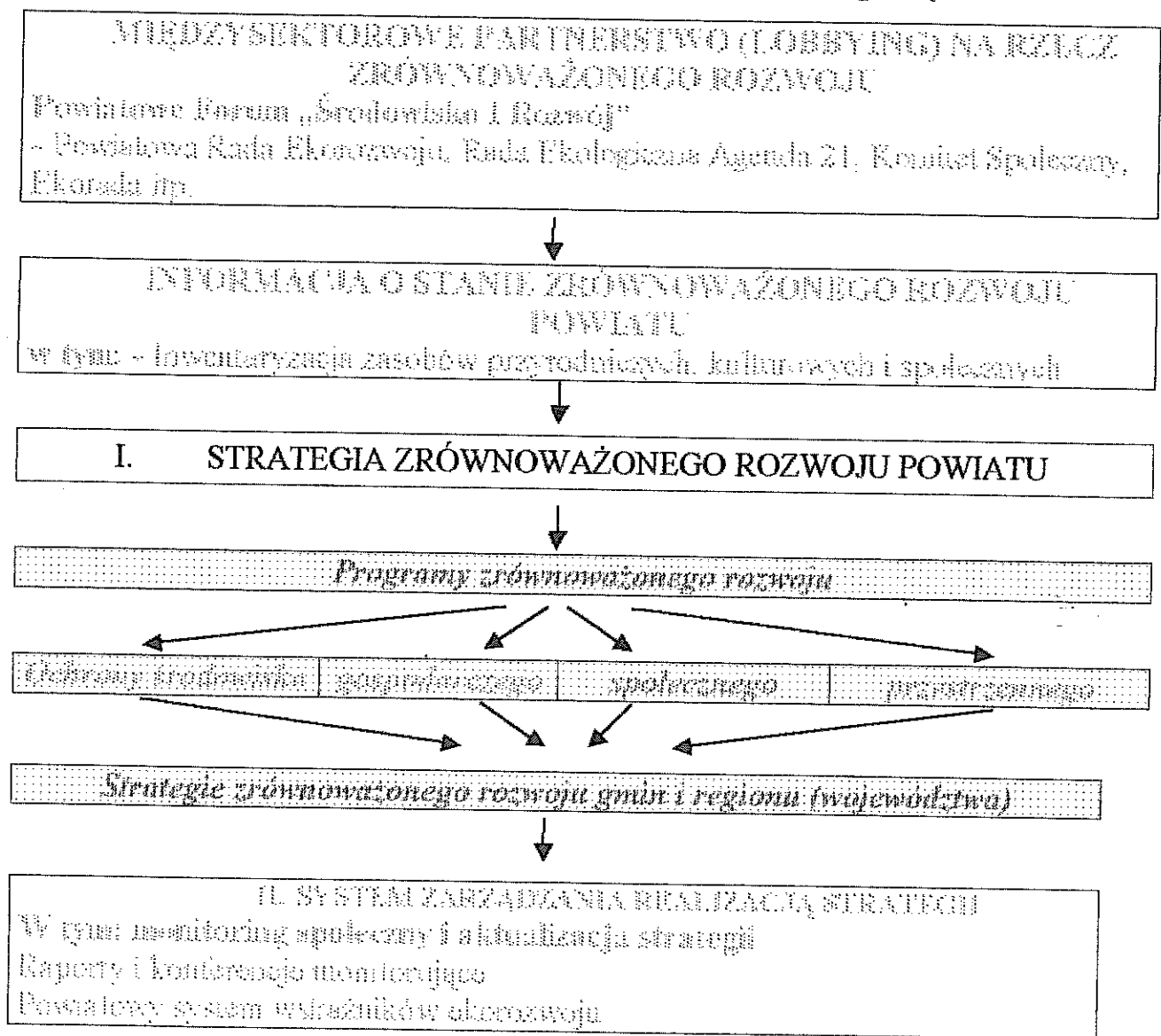
- ⇒ koncentrację na takich zadaniach i sposobach działań (gospodarczych, ale także np. dotyczących edukacji, kultury, zagospodarowania przestrzeni, budowy i eksploatacji infrastruktury technicznej), z których każde realizuje jednocześnie i w pewnym stopniu, istotne cele ze wszystkich tych dziedzin. Tą drogą osiągnąć można często efekt synergiczny - wyższy stopień spełnienia celów niż gdyby realizowane były oddzielnie.
- ⇒ bardzo duży udział konkretnej społeczności lokalnej w wypracowaniu programu zrównoważonego rozwoju a następnie jego realizacji - na bazie akceptacji zakresu i poziomu osiągania ważnych dla tej społeczności celów
- ⇒ oparcie różnorodnych rodzajów działalności na zasobach własnych i jednocześnie, w miarę możliwości, odmiennych lub w odmienny sposób wykorzystywanych niż gdzie indziej - jeśli pozwala to na uzyskanie konkurencyjnej przewagi wobec innych społeczności.

Zrównoważone rozwiązania dają w dłuższym horyzoncie czasu znaczniejsze efekty w sferze

społecznej i ekonomicznej, gdyż nie niszczą struktur i zasobów przyrodniczych i kulturowych, które są podstawą wielu działalności gospodarczych, a także są podstawą zachowania fizycznego i psychicznego zdrowia człowieka, głównego twórcy „rozwoju” i odbiorcy jego efektów.

Lokalna Agenda 21 to uspołeczniony, lokalny, gminny lub powiatowy plan działań na rzecz zrównoważonego rozwoju na przełomie XX i XXI wieku, skoncentrowany przede wszystkim na lokalnej scenie działań, ale uwzględniający też globalną, międzynarodową, krajową i regionalną perspektywę. Stara się on zintegrować i wprowadzić w życie harmonię ładów: ekologicznego, ekonomicznego, społecznego i przestrzennego.

Tab. 1. Schemat struktury Powiatowej Agendy 21

Lokalna Agenda 21 oznacza w praktyce konieczność budowania: lokalnego lobby na rzecz zrównoważonego rozwoju, czyli współpracy partnerskiej między samorządami, biznesem, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi liderami, systemu informacji o zasobach powiatu, programu zrównoważonego rozwoju, tzn. strategii oraz systemu zarządzania realizacją strategii z istotnym udziałem społeczności lokalnej.

Kluczową zasadą obowiązującą przy budowie programów wg Agendy 21 jest uspołecznienie procesu podejmowania decyzji, wyrażające się:

- ⇒ we współdziałaniu, czyli zapewnieniu mieszkańcom, organizacjom gospodarczym i społecznym wpływu na kształt programu rozwoju oraz możliwości aktywnego włączenia się w proces jego realizacji.
- ⇒ w podtrzymywaniu i rozwoju inicjatyw lokalnych – najważniejszym zasobem lokalnym są mieszkańcy, utrzymujący tradycje zaangażowania społecznego i kształtujący swoje warunki życia w oparciu o solidną pracę i kwalifikacje zawodowe. Lokalne inicjatywy włączone w program rozwoju, powinny uzyskać materialne i organizacyjne wsparcie.

Lokalna Agenda 21 stanowić będzie kierunkowy instrument zarządzania powiatem. Wymagać on będzie w następnym kroku przełożenia na plany o charakterze operacyjnym i konkretne przedsięwzięcia wykonawcze. Równocześnie, wdrażanie i realizacja programu zawartego w przedstawianym dokumencie strategii, wymagać będzie uruchomienia systemu informacji, służącego do monitorowania i ewentualnego korygowania działań strategicznych.

I.2. Plany strategiczne dotyczące obszaru powiatu

 Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego (NSRR) – jako wyraz polityki rozwoju prowadzonej na dwóch poziomach zarządzania państwem: centralnym i samorządowym-wojewódzkim. Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2001-2006 określa cele, priorytety, kryteria wyodrębnienia obszarów wsparcia, zasady i kryteria wsparcia finansowego programów wojewódzkich.

Priorytetowe kierunki działań NSRR:

1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionu:
 - rozwój infrastruktury o znaczeniu ponadlokalnym.
 - rozwój funkcji metropolitalnych największych aglomeracji miast,
 - rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.
2. Restrukturyzacja bazy ekonomicznej regionów i tworzenie warunków jej dywersyfikacji:
 - stymulowanie lokalizacji inwestycji oraz wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw,
 - wspieranie tworzenia i absorpcji innowacji i transferu technologii,
 - rozwój turystyki, rekreacji i ochrona dziedzictwa kulturowego.
3. Rozwój zasobów ludzkich:
 - rozwój zasobów ludzkich i edukacji,
 - podniesienie umiejętności kadr administracji publicznej do programowania i wdrażania polityki spójności oraz rozwijanie partnerstwa.
4. Wsparcie programów wymagających aktywizacji środowisk zagrożonych marginalizacją:
 - aktywizacja obszarów wiejskich,
 - rewitalizacja bazy ekonomicznej miast,
 - rewitalizacja obszarów wielkomiejskich zagrożonych marginalizacją społeczno-gospodarczą.
5. Rozwój współpracy regionów:
 - rozwój współpracy przygranicznej,
 - rozwój współpracy transnarodowej w zakresie planowania przestrzennego oraz współpracy pomiędzy regionami i jednostkami lokalnymi.

 Województwo mazowieckie posiada strategię rozwoju przyjętą przez sejmik wojewódzki. W *Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Mazowieckiego* zostały sformułowane następujące elementy:

 Obszar powiatu objęty jest opracowanym planem strategicznym o charakterze subregionalnym:

⇒ „Koncepcja rozwoju funkcjonalnego obszaru „Zielonych Płuc Polski”

 Opracowana strategia rozwoju powiatu uwzględnia główne kierunki i cele rozwoju pochodzące zarówno z Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego, ze strategii wojewódzkiej jak też gminnych.

L.3. Przebieg prac nad Strategią Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Wyszowskiego

Rozwój powiatu to dynamiczny proces zmian przebiegający w czasie i przestrzeni. Podejmowane działania przez samorząd lokalny nadają temu procesowi określony kierunek. Strategia oznacza sposób osiągania wyznaczonych celów przez sterowanie rozwojem.

W przypadku strategii rozwoju lokalnego do wyznaczonych celów szuka się odpowiednich metod i instrumentów realizacji, co w przypadku strategii zrównoważonego rozwoju wg procedury Agendy 21 prowadzi do szukania dróg równoważących procesy ekonomiczne i ekologiczne. Wynika to z tej przyczyny, że zdegradowane środowisko zmniejsza swoją produktywność, a wyczerpujące się zasoby są istotną barierą w rozwoju każdej społeczności. W tej sytuacji strategia ukierunkowana właśnie na zrównoważony rozwój zapewni trwale zasoby obecnym i przyszłym pokoleniom.

W strategii zrównoważonego rozwoju przy wyznaczaniu celów wychodzi się od wartości środowiska przyrodniczego, na tej bazie konstruuje koncepcję działań. Granicą podejmowanych działań jest trwałość zasobów przyrodniczych.

Czemu służy strategia zrównoważonego rozwoju powiatu?

Zbudowanie strategii zrównoważonego rozwoju powiatu jest rzeczą konieczną i pilną, trzeba bowiem poszukiwać możliwości zwiększenia efektywności gospodarowania i poprawy warunków życia mieszkańców, a najefektywniej wykonuje się to programując rozwój.

Korzyści wynikające z posiadania strategii:

1. Tworzenie strategii rozwoju pozwala zaplanować swoją przyszłość w perspektywie kilkunastu lat. Pozwala spojrzeć na powiat całościowo, rozpatrując poszczególne obszary działalności w powiecie i gminach w powiązaniu ze sobą.
2. Strategia umożliwia efektywne gospodarowanie zasobami, zwykle ograniczonymi, takimi jak środowisko, ludzie, infrastruktura i środki finansowe.
3. Strategia zrównoważonego rozwoju to nie tylko dokument opisujący drogi dojścia do założonych celów, ale także proces w którym uczestniczą przedstawiciele samorządu i mieszkańcy zainteresowani przyszłością. Strategia jest procesem, budowana począwszy od oceny stanu wyjściowego poprzez nakreślenie wizji, wybór celów i sposobów ich realizacji, aż do wdrażania przyjętych koncepcji.

4. Zapisanie tego procesu w formie dokumentu umożliwia stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez wszystkich członków społeczności lokalnej.
5. Budowanie strategii umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości. Uwzględnienie różnych opinii, pomysłów i koncepcji często wymaga consensusu. Osiągnięty na drodze otwartej dyskusji pozwala na wypracowanie strategii z którą będzie identyfikowała się społeczność lokalna.
6. Tworzenie strategii sprzyja realistycznej ocenie mocnych i słabych stron powiatu i gmin, a przez to sformułowanie potencjalnych problemów, które mogą się pojawić w przyszłości. Przewidując, władze lokalne mogą uniknąć wielu trudności.
7. Strategia - to instrument długofalowego zarządzania. Wnosi elementy ciągłości i trwałości w poczynania władz samorządowych, niezależnie od zmieniających się układów politycznych.

Podstawowe założenia strategii zrównoważonego rozwoju powiatu:

1. racjonalne wykorzystanie dostępnych zasobów lokalnych, przy ograniczeniu dostarczenia ich (lub ich odpowiedników) z zewnątrz,
2. wykorzystywanie w pierwszym rzędzie zasobów odtwarzalnych,
3. zintegrowane wykorzystanie potencjału (łącznie różnych zasobów), poprzez rozwiązywanie różnych problemów łącznie, w ich wzajemnym oddziaływaniu,
4. poszukiwanie rozwiązań przyjaznych dla środowiska naturalnego,
5. budowanie rozwoju na kontynuacji pozytywnych tendencji, szacunku dla dziedzictwa i wartości,
6. traktowanie więzi społecznej jako fundamentu stosunków społecznych i gospodarczych,
7. budowanie współpracy między lokalnymi „aktorami” (władze lokalne, podmioty gospodarcze, organizacje pozarządowe, lokalni liderzy),
8. tworzenie lokalnych systemów kooperacji gospodarczej i ich aktywne łączenie z bliższymi i odleglejszymi rynkami zbytu.

Podstawą tworzenia strategii jest analiza lokalnych zasobów i potencjałów, mobilizacja liderów, zainwestowanie w rozwój i stworzenie systemu działań partnerskich tak, aby uzyskać efekt „kuli śniegowej”, to znaczy żywiołowego przyrastania inicjatyw i kumulowania się ich skutków. Kluczowe znaczenie dla osiągnięcia sukcesu rozwoju powiatu ma uspołecznienie podejmowanych decyzji.

Uspołecznienie opracowania i realizacji strategii zrównoważonego rozwoju powiatu.

Strategia musi być akceptowana przez mieszkańców jako ich dzieło i ich własna koncepcja przyszłości. Mieszkańcy powinni więc być jej współautorami. W sprawach, które dotyczą ich samych, są oni najlepszymi ekspertami i mają prawo współtworzenia strategii, są także materialnie zainteresowani przyszłością swojej „małej Ojczyzny”. Dlatego tak ważną sprawą jest autentycznie społeczny sposób budowania strategii. Jest oczywiste, że im więcej osób zaangażuje się w proces budowania strategii i im bardziej będą się one z nią utożsamiały, tym większa będzie szansa na jej pomyślną realizację.

Uspołecznienie procesu polega na wypracowaniu form społecznego współdziałania z zakresie programowania celów i określenia środków ich realizacji. Dzięki temu społeczność lokalna może uznać tekst strategii za dokument zawierający projekcję własnych celów i dążeń, a dzięki udziałowi w pracach nad przygotowaniem strategii jest przygotowana do samodzielnego jej wdrożenia, realizacji i kontroli.

Poprzez współautorstwo strategii społeczność lokalna jest silniej umotywowana do jej wdrożenia i staje się jej naturalnym rzecznikiem. W przypadku budowy strategii powiatu uspołecznienie posiada jeszcze inny wymiar. W procesie opracowania biorą udział zarówno przedstawiciele powiatu (radni, pracownicy Starostwa, podległych jednostek, liderzy powiatu), jak i przedstawiciele gmin (radni, pracownicy Urzędów, podległych gminom instytucji, liderzy lokalni), wreszcie sami zarządzający powiatem i gminami, wspólnie wypracowują najlepsze rozwiązania.

Uspołecznianie strategii, poza samym udziałem przedstawicieli różnych środowisk i liderów lokalnych w jej opracowaniu i realizacji jest procesem stale przebiegającym. Może ono przybierać różne formy: od ankietyzowania mieszkańców poprzez konsultowanie, zbieranie opinii, tworzenie rad grupujących liderów powiatu i gmin lub komisji mieszanych, w skład których wejdą przedstawiciele społeczności, grup biznesu, organizacji pozarządowych i władz lokalnych. Chodzi o to, aby zostały stworzone warunki do autentycznego wyrażania opinii i pomysłów mieszkańców i uwzględnienia ich w przygotowywanej strategii.

Konsekwencją uspołecznienia strategii jest utożsamienie się z powstałym dziełem wszystkich współautorów, co zapewnia rzecz najważniejszą – oddala niebezpieczeństwo odrzucenia przez władzę samorządową następnej kadencji realizowanych już zadań i celów strategii, co w młodej polskiej demokracji lokalnej jest dość powszechnie występującym zjawiskiem.

Jedną z podstawowych zasad opracowywania strategii rozwoju jest jak najszersze i najwcześniejsze włączenie przedstawicieli społeczności lokalnej w proces planowania, a później - proces realizacji strategii. W myśl przyjętej zasady, zgodnie z metodologią zaproponowaną przez Umbrellę, władze powiatu po uzgodnieniu z gminami, utworzyły społeczne gremium nazwane Zespołem Opracowującym Strategię (ZOS) i zaprosiły do niego liczne grono osób reprezentujących różne środowiska i zawody.

Głównym założeniem było opracowanie powiatowej strategii obejmującej podstawowe dziedziny życia w toku uspołecznionego procesu, w którym mieszkańcy powiatu wypowiadają się poprzez bezpośredni udział w pracach i przez konsultowanie w swoich środowiskach, oraz dzięki szerokiemu ankietowaniu mieszkańców.

Sformułowane cele i zadania, pogrupowane w wiązki przedsięwzięć obejmują katalog możliwych do wykonania działań niezależnie od tego, jaki podmiot może go wykonać. Zapisy w strategii powinny zapewnić elastyczność na etapie realizacji.

Jakie etapy prowadzą do powstania strategii zrównoważonego rozwoju?

Formułowanie strategii ekorozwoju sprowadza się do odpowiedzi na podstawowe i wzajemnie powiązane pytania:

Gdzie jesteśmy? W jakim punkcie rozwoju znajduje się powiat?	⇒	DIAGNOZA: stan, problemy: SLABE I MOCNE STRONY POWIATU
Gdzie chcemy się znaleźć? Do czego zmierzamy?	⇒	WIZJA POWIATU, SZANSY I ZAGROŻENIA, CELE STRATEGICZNE
W jaki sposób to osiągnąć?	⇒	PLAN OPERACYJNY: zadania (działania) i instrumenty ich realizacji

Monitoring realizacji strategii.

Każda strategia musi mieć swój system oceny (monitoringu), na ile realizacja poszczególnych zadań posunęła się do przodu oraz czy zbliżamy się do osiągnięcia zakładanych celów. Taki system umożliwia wprowadzanie zmian w trakcie - jeśli trzeba coś poprawić - i powoduje, że strategia nie staje się dokumentem sztywnym.

W rezultacie strategia nigdy nie jest dokumentem zamkniętym i ulega stałym modyfikacjom. Ważny jest zatem monitoring i kontrola założeń w trakcie realizacji strategii oraz dostosowanie jej do zmieniających się warunków zewnętrznych i wewnętrznych.

Opracowana strategia zrównoważonego rozwoju powiatu zakłada elastyczność i łatwe przystosowanie do zachodzących zmian. Zakłada się, że będzie ona poddawana stałej kontroli, czy obrane kierunki rozwoju, przyjęte cele i zadania są nadal aktualne lub czy nie zmieniły swojej hierarchii. Sposób podejmowania decyzji zostaje przyjęty w strategii jako system aktualizacji strategii.

Tworzenie strategii - to proces społeczny angażujący mieszkańców, a powstały w jego wyniku efekt - to produkt w postaci pisemnego dokumentu.

Etapy budowania strategii:

- ⇒ zaangażowanie różnorodnych uczestników – liderów lokalnych reprezentujących społeczność powiatu i gmin;
- ⇒ uczestnictwo liderów lokalnych w warsztatach ukierunkowanych na rozwiązanie określonych problemów, zatwierdzenie wyników każdego kolejnego etapu prac i przygotowywanie wniosków do następnych etapów;
- ⇒ praca konsultantów, którzy moderują przebieg warsztatów i dopracowują materiał od strony merytorycznej w okresach pomiędzy warsztatami;
- ⇒ uczestnictwo mieszkańców, których informuje się o przebiegającym procesie i angażuje się do pracy w warsztatach. Uzyskanie opinii mieszkańców w ankiecie dotyczącej problemów lokalnych i celów rozwoju powiatu.

Warsztaty oraz konsultacje umożliwiły analizę różnorodnych informacji oraz wypracowanie i wybór optymalnych rozwiązań:

Opracowano także i przeprowadzono ankietę, skierowaną do społeczności lokalnej. Miała ona na celu zapoznanie jej przedstawicieli z procesem opracowywania strategii oraz zasięgnięcie ich opinii na temat poszczególnych rozwiązań przyjętych podczas kolejnych warsztatów. Wyniki ankiety miały wpływ na podjęte w Zespole decyzje, ale przede wszystkim potwierdziły trafność dokonanych wyborów.

Wszystkie elementy opracowanej strategii zostały przez mieszkańców zaakceptowane, uzyskano pełną zgodność w ocenie sytuacji obecnej, najważniejszych problemów, pożądanego stanu, najważniejszych kierunków rozwoju, celów do osiągnięcia.

Strategia nie jest dokumentem sztywnym. Wyznacza kierunek rozwoju i tworzy ramy dla planowanych zmian. W miarę zmieniającej się sytuacji dokument może być uzupełniany o dodatkowe sposoby realizacji założonych celów.

I.4. Struktura strategii.

Wizja powiatu w 2015 roku
Cel nadrzędny

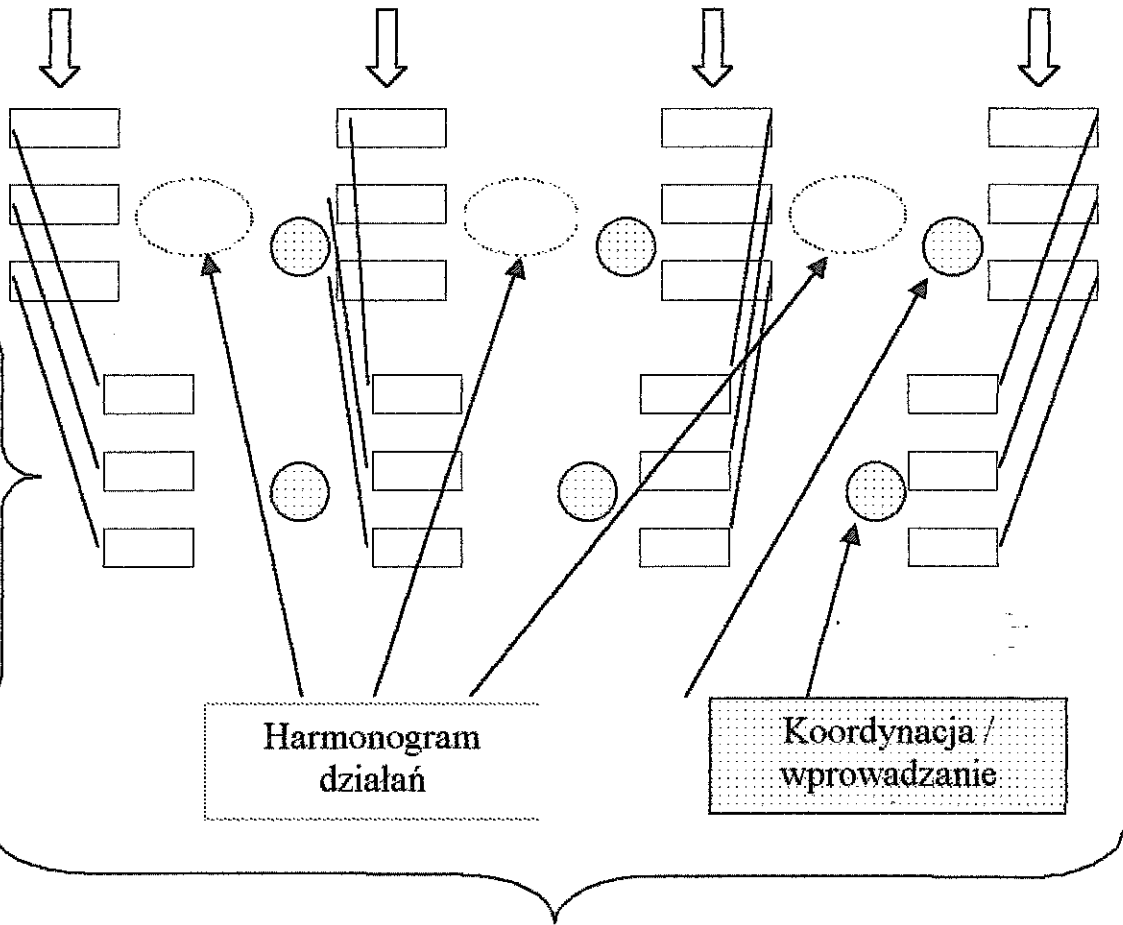
Cele główne

Monitoring/
kontrola społeczna

Cele
szczegółowe

Plan
operacyjny

Projekty/
zadania

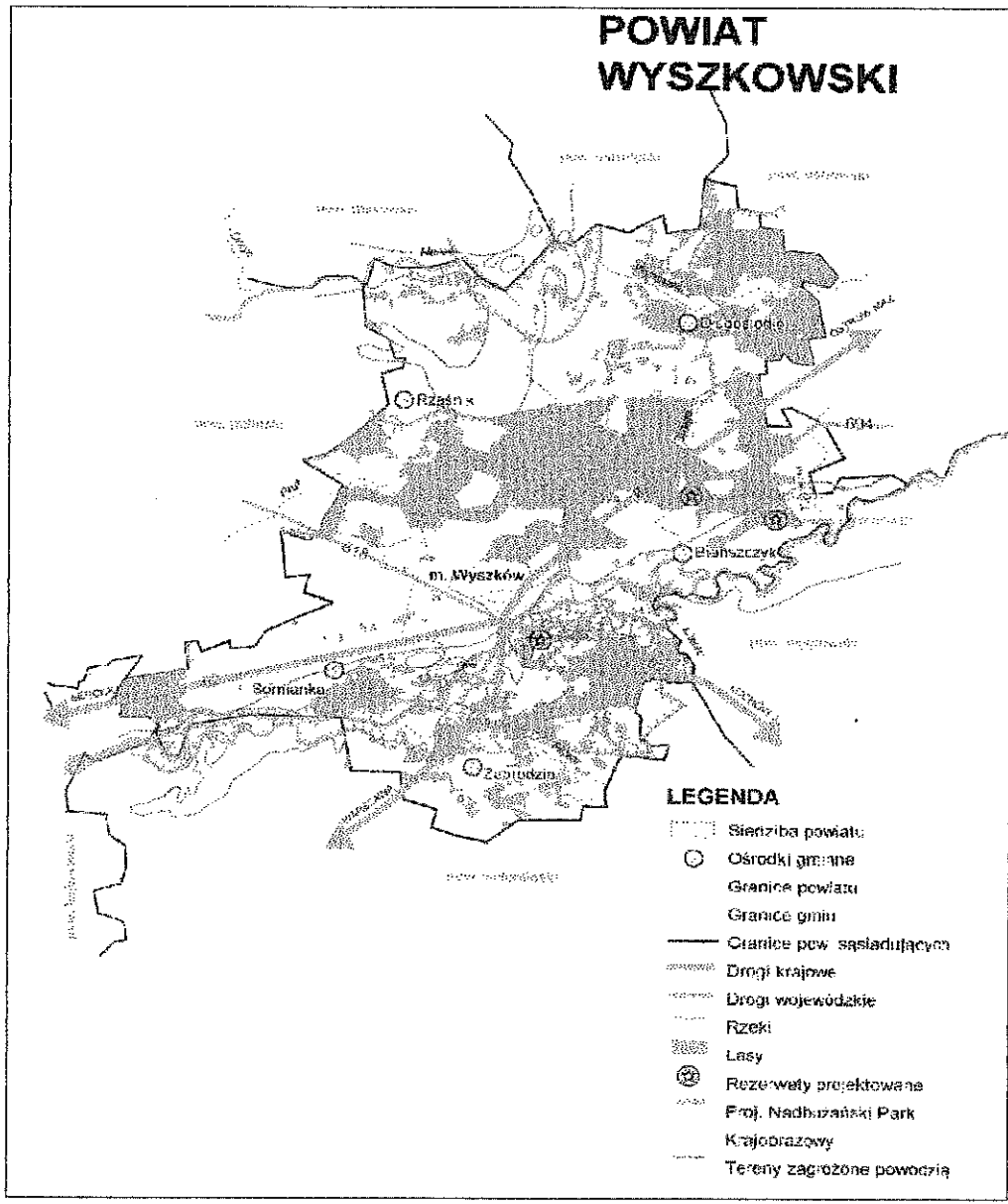

Informacja
promocja

II. STRATEGICZNY KIERUNEK ROZWOJU POWIATU

II.1. Diagnoza stanu - krótka charakterystyka powiatu.

1. Powiat wyszkowski należy do województwa mazowieckiego.

Rys. 1. Mapa powiatu wyszkowskiego.

II.2. Wizja przyszłości i cel nadrzędny rozwoju powiatu

Tworzenie wizji przyszłości stanowi pierwszy etap prac strategicznych – pomaga myśleć pozytywnie i zjednoczyć zróżnicowane grupy społeczne wokół wspólnego celu, jakim jest rozwój.

Wizja przyszłości jest:

- ⇒ wewnętrznym spójnym - obrazem pragnień i dążeń mieszkańców (nie zawiera elementów sprzecznych),
- ⇒ bliska marzeniom o przyszłości, ale nie oddala się od najważniejszych faktów geograficznych i społecznych,
- ⇒ punktem wyjścia do określenia celów: nadrzędnego, głównych i szczegółowych.

Wizją rozwoju powiatu określamy opis jego pożądanego stanu w przyszłości. Jest to więc obraz tego, co chcielibyśmy aby zostało stworzone lub aby się zdarzyło i czego realizacja wymaga zazwyczaj długofalowych działań.

Wypracowana **wizja zrównoważonego rozwoju powiatu** oznacza, więc przyszły stan powiatu, funkcjonującego według zasad gwarantujących jego trwały i zrównoważony rozwój. Gwarantuje ona obraz powiatu zintegrowanego wewnątrz i zewnątrz, a także poszanowanie zasobów środowiska przez społeczność lokalną. Ma ona wiele wspólnego z marzeniem, nie jest jednak oderwana od rzeczywistości. Wizja jest jedynie określeniem przyszłego stanu powiatu, którego osiągnięcie jest warunkowane wykonaniem wielu szczegółowych działań.

Przy opracowaniu wizji uwzględniano następujące składniki :

środowisko naturalne	⇒jake w przyszłości ma być środowisko przyrodnicze w powiecie, jakie obiekty i obszary trzeba będzie chronić, jakie zasoby zachować ?
infrastruktura	⇒jaka infrastruktura podniesie jakość życia mieszkańców, jaka infrastruktura będzie chronić życie mieszkańców, jaka infrastruktura będzie chronić zasoby przyrodnicze, a jaka im zagrażać ?
rozwój gospodarczy	⇒jaki kierunek w przyszłości ma dominować w powiecie – rolnictwo? turystyka? usługi? przemysł? - a może kierunek wielofunkcyjnego rozwoju ?
społeczność powiatu	⇒jake są tendencje demograficzne w powiecie, ile w przyszłości będzie potrzeba zasobów, aby zaspokoić potrzeby przyszłej liczby mieszkańców ?
jakość życia	⇒czy stan zdrowia mieszkańców się poprawi, jaka powinna być służba zdrowia, aby spełnić oczekiwania ludności, jakie wartości będą w przyszłości istotne dla mieszkańców, czy spełnią się marzenia o bezpiecznym i dostatnim życiu ?
ład przestrzenny	⇒jaka w przyszłości ma być struktura użytkowania terenów na cele osadnictwa, przemysłowe, turystyczne, rolnicze ?
władze lokalne	⇒czy należy poprawić strukturę zarządzania jednostkami organizacyjnymi powiatu ?

**Jak opisać można idealny stan Powiatu Wyszковского
w roku 2015?**

Wizja rozwoju powiatu 2015

Powiat wyszkowski

bramą do Zielonych Płuc Polski,

centrum kulturalnym Puszczy Białej,

prężnie rozwijającym się gospodarczo dzięki
turystyce i rekreacji, rozwojowi małych i
średnich przedsiębiorstw.

Zdrowy i bezpieczny powiat nad Bugiem i
Liwcem.

Ład ekologiczny

Wizja powiatu:

- 1) Powiat wyszkowski bramą do Zielonych Płuc Polski, z ciekawymi przyrodniczo i chronionymi miejscami,
- 2) Dobrze chronione walory przyrodnicze dzięki uporządkowanej gospodarce ściekami i odpadami, ograniczonej emisji zanieczyszczeń do atmosfery i dbałości o zieleni urządzonej i lasy, zapewnieniu ciągłości osnowy ekologicznej powiatu
- 3) Wysoka świadomość ekologiczna mieszkańców, zmiana mentalności społeczeństwa powiatu
- 4) Rekreacyjne, turystyczne wykorzystanie walorów przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania rzek Bug i Liwiec, gwarantujące zrównoważony rozwój powiatu

Ład gospodarczy

Wizja powiatu:

1. Aktywizacja gospodarcza Powiatu

- rozwijanie produkcji rolnej na dobrych glebach
- rozwój branż rolniczych konkurencyjnych w województwie
- atrakcyjne miejsce turystyki i wypoczynku dla Warszawy
- aktywizacja turystyczna i gospodarcza rzeki
- wykorzystanie turystyczne Puszczy Białej
- agroturystyka
- turystyka
- racjonalna gospodarka lasami – przetwórstwo drewna i runa leśnego
- postawienie na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw
- budowa infrastruktury biznesowej dla małych i średnich przedsiębiorstw
- pomoc dla sektora prywatnego w poszukiwaniu funduszy unijnych
- organizacje gospodarcze i biznesowe (w tym – rolnicze)
- promocja Powiatu (wraz z gminami)

2. Współpraca Powiatu z sąsiadami na różnych polach

3. Zapewnienie miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych

- utrzymanie istniejących miejsc pracy
- Warszawa jako miejsce pracy dla mieszkańców Powiatu
- nowe inwestycje – powstanie miejsc pracy (duże zakłady, rozwijanie małych przedsiębiorstw)

4. Przyjazne urzędy,

- Sprawne i profesjonalne zarządzanie
- jawność w podejmowaniu rozstrzygnięć,
- jasne kryteria wyboru rozwiązań,
- społeczność powiatu doinformowana i świadoma
- uspołecznienie podejmowanych decyzji

Lad społeczny

Wizja powiatu:

1. Zdrowy i bezpieczny powiat nad Bugiem ze sprawną opieką lekarską
2. Powiat wyszkowski centrum kulturalnym Puszczy Białej, z bogatą ofertą organizacji czasu wolnego
3. Edukacja mieszkańców powiatu silną bronią przeciw bezrobociu
4. Sprawna pomoc społeczna i bogata oferta dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin
5. Powiat wyszkowski miejscem życia ludzi aktywnych, miejscem szerokich inicjatyw społecznych, wspieranych przez władze

III. Ład Przestrzenny

Wizja rozwoju:

1. Wysoki poziom estetyki miast i wsi w Powiecie
 - harmonia w architekturze
 - dostosowanie do tradycji architektury regionalnej (Puszcza Biała)
 - utożsamienie powiatu z wartościami kulturowymi
 - ochroniony historyczny krajobraz wsi w Powiecie
2. Skoordynowana polityka gmin tworzących Powiat
 - zrównoważony ład przestrzenny (każda gmina wykorzystuje swoje walory)
 - nadanie indywidualnego charakteru Powiatu, odróżniającego go od innych
 - egzekwowanie w/w problemów w projektach budowlanych
3. Wykształcone ośrodki obsługi mieszkańców w Powiecie
 - szeroka dostępność do usług
 - dobre warunki do zabawy, rekreacji i rozwoju sportu wśród dzieci i młodzieży (blisko miejsca zamieszkania)
 - utworzony Park Biznesu
4. Zachowane i wykorzystane walory kulturowe i krajobrazowe powiatu
 - zachowanie i zagospodarowanie na cele turystyki walorów Doliny Bugu
 - utworzony skansen
5. Rozwinięty system komunikacyjny Powiatu
 - Wyremontowane i poszerzone drogi, wybudowane chodniki i pobocza
 - rozwinięty układ komunikacji zbiorowej
 - utworzone ścieżki rowerowe
 - dobre połączenia komunikacyjne z Warszawą
6. Uzyskanie pełnej infrastruktury technicznej powiatu
 - Rozwinięty system komunikacyjny Powiatu
 - Dobre połączenia komunikacyjne z Warszawą
 - Program modernizacji i rozwoju dróg na terenie powiatu
 - Rozwinięty układ komunikacji zbiorowej
 - Budowa parkingów, zatok postojowych i ścieżek rowerowych
 - Wodociągownie wsi i modernizacja wodociągów miejskich
 - Uzyskanie systemu kanalizacyjnego obejmującego teren całego powiatu
 - Gazyfikacja
 - Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
 - Tworzenie możliwości turystycznego wykorzystania dolin rzecznych

Kontynuacją wypracowanej wizji zrównoważonego rozwoju powiatu jest określenie celu nadrzędnego - określającego w sposób hasłowy istotę wizji. Wyraża on podstawową ideę przyszłego rozwoju powiatu i określa stan jaki mamy szansę osiągnąć pod warunkiem podjęcia działań zapisanych w strategii.

Cel ten sformułowano następująco:

Rozwinięty Powiat Wyszkowski

- ze swoją kulturą i tradycjami, bogactwem przyrody

- ze zgodnym i zasobnym społeczeństwem

Zrównoważony rozwój to rozwój społeczno - gospodarczy zharmonizowany ze środowiskiem, czyli rozwój, w którym granicą podejmowanych działań jest trwałość zasobów środowiska.

II.3. Cele główne strategii

Cele główne strategii odpowiadają na pytanie, jaki rozwój, jakie kierunki działań zapewnią powiatowi realizację celu nadrzędnego? Przyjmuje się, że cele główne - w odróżnieniu od celu nadrzędnego - osiągnięte zostaną w całości, a za ich realizację odpowiedzialność ponosi samorząd lokalny.

Cele główne odpowiadają więc na pytanie: jaki rozwój zapewni powiatowi realizację celu nadrzędnego? Przy budowie strategii zrównoważonego rozwoju odpowiedź na to pytanie sformułować możemy następująco:

Cele główne strategii zostały ustalone w odniesieniu do poszczególnych ładów:

Cel nadrzędny

Rozwinięty Powiat Wyszkowski
- ze swoją kulturą i tradycjami, bogactwem przyrody
- ze zgodnym i zasobnym społeczeństwem

Cele główne

<i>Ład ekologiczny</i>	<i>Ład gospodarczy</i>	<i>Ład społeczny</i>	<i>Ład przestrzenny</i>
Czysty ekologicznie powiat z zachowanymi wartościami przyrodniczymi	Osiągnięcie dobrobytu mieszkańców	Podniesienie jakości życia.	Uzyskanieładu w przestrzeni i rozwój infrastruktury technicznej

III. Uwarunkowania rozwojowe powiatu wyszkowskiego

W trakcie prac nad strategią określono uwarunkowania rozwojowe powiatu, „czyli zarówno czynniki sprzyjające jak i ograniczenia. W szczególności uwzględniono informacje wynikające z przeprowadzonych w trakcie warsztatów analiz:

- analizy SWOT – silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń rozwoju powiatu,
- analizy podmiotów instytucjonalnych i decydentów (tzw. analiza stakeholders);
- analizy ustaleń Raportu o stanie powiatu, wykonanego w ramach prac nad strategią siłami starostwa powiatowego z udziałem konsultantów Umbrelli,
- analiza problemów rozwoju powiatu.

Wszystkie analizy przeprowadzono w układzie ładów, rozpatrując:

- ⇒ ład ekologiczny,
- ⇒ ład gospodarczy,
- ⇒ ład społeczny,
- ⇒ ład przestrzenny.

Analiza strategiczna opierająca się na kombinacji mocnych i słabych stron powiatu, dotyczących teraźniejszości na tle szans i zagrożeń pojawiających się w otoczeniu powiatu w przyszłości jest określana jako metoda SWOT. Stanowi połączenie elementów diagnostycznych (stan obecny, wewnątrz) z elementami prognostycznymi (szanse realizacji wizji rozwoju). Dla powiatu wyszkowskiego przeprowadzono szczegółową analizę SWOT, rozpatrując przyjęte wcześniej cztery sfery (łady): ekologiczny, gospodarczy z zarządzaniem, społeczny i przestrzenny.

Analiza podmiotów instytucjonalnych i decydentów (Stakeholders) obejmuje wszystkie ważne instytucje i władze działające na terenie powiatu, przedsiębiorców, zorganizowane grupy mogące wpłynąć na opracowanie i realizację Strategii. Analiza ta służyć powinna m.in. określeniu stopnia ważności w/w instytucji z punktu widzenia procesu opracowywania Strategii oraz zastanowieniu się nad rodzajami działań, które można podjąć w celu zapewnienia sobie maksymalnej współpracy z ich strony. Analiza podmiotów instytucjonalnych wskazuje także, w przypadku których z instytucji należy podjąć działania służące zmniejszeniu ich negatywnego nastawienia.

Na poziomie ustalenia kierunków działań nie można jednoznacznie określić nastawienia poszczególnych instytucji do konkretnych rozstrzygnięć planu strategicznego. W zależności od ustaleń poszczególnych działań i zadań, stosunek podmiotów może być zróżnicowany. Dlatego w trakcie warsztatów odstępiono od uwzględniania analizy stakeholders do wyznaczania celów rozwoju.

Zaleca się przeprowadzenie analizy podmiotów instytucjonalnych i decydentów na etapie planowania zadań i działań w celu znalezienia sprzymierzeńców i zminimalizowania negatywnego nastawienia niechętnych.

Problemy to czynniki, które:

- odzwierciedlają stan obecnie istniejący,
- mają charakter negatywny dla zrównoważonego rozwoju,
- są najważniejsze z punktu widzenia rozwoju.

Trafne zidentyfikowanie czynników sprzyjających i ograniczeń pozwala na określenie realistycznych celów strategicznych, zasad planu operacyjnego i decyduje o jakości i celowości ustaleń planu operacyjnego.

III.1. Czynniki sprzyjające rozwojowi

Czynniki sprzyjające rozwojowi to elementy, na których należy oprzeć rozwój powiatu, oraz uwarunkowania, które umożliwiają realizację koncepcji rozwoju.

Zalicza się do nich:

- silne strony powiatu (z analizy SWOT),
- szanse pojawiające się obecnie w otoczeniu teraz oraz potencjalnie mogące wystąpić w przyszłości (z analizy SWOT),
- podmioty udzielające, lub mogące udzielić wsparcia (z analizy stakeholders)

Ład ekologiczny

Mocne strony- wewnętrzne

1. Położenie geograficzne
2. Walory przyrodnicze i krajobrazowe
3. Walory historyczne i kulturowe regionu
4. System rzeczny
5. Tereny lęgowe ptactwa wodno – błotnego (możliwość obserwacji przyrodniczych)
6. Zdrowe lasy, Puszcza Biała
7. Czyste powietrze
8. Realizacja przedsięwzięć służących ochronie środowiska w gminach
9. Likwidacja lokalnych mało sprawnych kotłowni
10. Świadomość wykorzystania odnawialnych źródeł energii
11. Edukacja ekologiczna młodzieży
12. Istnienie pozarządowych organizacji ekologicznych
13. „Ekologiczne” inicjatywy młodzieżowe
14. Możliwość rozwoju turystyki kwalifikowanej (związane z rzeką) oraz weekendowej

Możliwości – zewnętrzne

1. Zmiana polityki państwa na zdecydowanie proekologiczną
2. Możliwość pozyskania środków finansowych na ochronę środowiska
3. Pozyskiwanie środków UE (ISPA)
4. Środowisko przyrodnicze regionu (brama do „Zielonych Płuc Polski”)
5. Eko i agroturystyka w oparciu o opuszczone leśniczówki, gajówki
6. Uruchomienia stanic wodnych (we współpracy z Pułtuskim, Urlami, itp.)
7. Produkcja oraz przetwórstwo warzywne i ziemniaczane (na rynek Warszawski)
8. Wykorzystanie słomy i innych odnawialnych surowców energetycznych
9. Mieszkańcy Warszawy jako klienci usług turystycznych i rekreacyjnych
10. Wprowadzenie systemu „zielonych szkół”

Ląd gospodarczy

Mocne strony- wewnętrzne

1. Zasoby ludzkie: duża liczba wykształconej i wykwalifikowanej kadry
2. Dogodne położenie względem aglomeracji warszawskiej i na trasie zachód-wschód
3. Dobre warunki do rozwoju turystyki kwalifikowanej
4. Występowanie atrakcji turystycznych
5. Wolne tereny pod zabudowę
6. Uzbrojone tereny do prowadzenie działalności gospodarczej i rekreacyjnej
7. Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna na terenie miasta
8. Las jako źródło surowca
9. Warunki do wykorzystywania alternatywnych źródeł energii

Możliwości – zewnętrzne

1. Środki pomocowe z UE
2. Polityka regionalna państwa
3. Regionalny Program Rozwoju
4. Poprawa współpracy między samorządami
5. Zainteresowanie inwestorów zewnętrznych budową bazy rekreacyjno-turystycznej

Lud społeczny

Mocne strony- wewnętrzne

1. Zasoby ludzkie: potencjał młodych ludzi posiadających chęć kształcenia,
2. Dogodne położenie względem aglomeracji warszawskiej i na trasie zachód-wschód
3. Znaczny potencjał edukacyjny: baza i wykwalifikowana kadra
4. Baza lokalowa w zakresie kultury i sportu
5. Inicjatywy obywatelskie i aktywne grupy społeczne
6. Dobre skomunikowanie powiatu z aglomeracją warszawską i dobre połączenia na terenie powiatu
7. Zespół „Sylaba”
8. Orkiestra młodzieżowa

Możliwości – zewnętrzne

1. Zmiana polityki społecznej państwa i zapewnienie dostatecznych środków
2. Otwarcie granic z Unią Europejską
3. Współpraca z krajami byłego Związku Radzieckiego
4. Bliskość Warszawy
5. Dostęp do szkolnictwa poza powiatem
6. Kształcenie się młodzieży z innych powiatów
7. Podjęcie ścisłej współpracy w tworzeniu ofert kulturalnych z sąsiadami, zwłaszcza z Pultuskim
8. Pozyskanie środków z funduszy przedakcesyjnych
9. Uzyskanie wsparcia zewnętrznego na działania społeczno-kulturalne
10. Współpraca z organizacjami pozarządowymi
11. Upowszechnianie zdrowego trybu życia i dbania o kulturę fizyczną

Ład przestrzenny

Mocne strony- wewnętrzne

1. Położenie na szlakach komunikacyjnych
2. Położenie – „brama do Zielonych Płuc Polski”
3. Dobry układ komunikacyjny
4. Możliwość zagospodarowania dużych przestrzeni
5. Atrakcyjne walory przyrodniczo - krajobrazowe
6. Urozmaicony krajobraz (łągi, lasy, rzeki, pola i rzeźba terenu)
7. Wolne tereny dla inwestorów (Wyszków – centrum miasta jak i reszta powiatu)
8. Zabytki regionalnej kultury
9. Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna na terenie miasta Wyszkowa

Możliwości – zewnętrzne

1. Dobre połączenie komunikacyjne z Warszawą – wymuszenie inwestycji nastawionych na potrzeby mieszkańców i przyjezdnych
2. Wzrost zainteresowania kulturą regionalną (powrót do korzeni)
3. Wykorzystanie lokalnej tradycji w rozwoju Powiatu
4. Koordynacja planowania i zagospodarowania przestrzennego w skali kraju
5. Zainteresowanie inwestorów krajowych i zagranicznych
6. Wykorzystanie środków Unii Europejskiej na projekty, inwestycje i szkolenia

III.2. Ograniczenia rozwoju

Ograniczenia rozwoju to takie uwarunkowania, które stanowią lub mogą stanowić istotne utrudnienie w procesie rozwoju powiatu.

Zalicza się do nich:

- słabe strony powiatu (z analizy SWOT),
- zagrożenia pojawiające się obecnie w otoczeniu powiatu i mogące potencjalnie wystąpić w przyszłości (z analizy SWOT),
- występujące problemy rozwoju (z analizy problemów rozwoju),
- podmioty, instytucje, które stawiają lub mogą stawiać opór w realizacji ustaleń strategii (po dokonaniu analizy stakeholders);

Ład ekologiczny

Słabe strony ... wewnętrzne

1. Brak pełnego wykorzystania walorów przyrodniczych
2. Brak obszarów chronionych (0,1% całkowitej powierzchni)
3. Brak skoordynowanych działań w zakresie ochrony środowiska
4. Brak systemowej gospodarki odpadami stałymi
5. Zły stan jakości wód powierzchniowych
6. Brak infrastruktury kanalizacyjnej na terenach wiejskich
7. Brak infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz promocji regionu
8. Brak grzebowiska odpadów zwierzęcych
9. Zaśmiecenie lasów
10. Złe nawyki i niska świadomość
11. Brak dobrze utrzymanej zieleni komunalnej
12. Słabe gleby oraz zły stan (szczególnie finansowy) gospodarstw wiejskich
13. Nieuregulowane stosunki wodne
14. Kłusownictwo wodne

Zagrożenia – wewnętrzne

1. Małe zaangażowanie państwa na ekologię w zakresie finansowym i edukacyjnym
2. Zły stan wód rzeki Bug
3. Nawyki ludzkie i niska świadomość zagrożeń środowiska
4. Rozwój budownictwa letniskowego nie dostosowanych do chłonności przyrodniczej środowiska, często zajmowanie terenów cennych rolniczo
5. Brak współdziałania władz lokalnych oraz jednostek i służb podległych
6. Przejście na opalanie węglem
7. Klusownictwo wodne
8. Brak uprawnień kontroli przez władze lokalne we własnym zakresie inwestycji wpływających na stan środowiska
9. Brak pieniędzy na ochronę środowiska
10. Nadmierny rozwój komunikacji przy złym technicznym stanie dróg, szczególnie na terenach wiejskich

Problemy

1. brak systemu gospodarowania odpadami – niewłaściwa edukacja, mentalność (problem w skali powiatu)
2. dzikie wysypiska nieczystości, zanieczyszczenie lasów
3. niska emisja (zanieczyszczenie atmosfery)
4. brak kanalizacji (nieuszczelne szamba, spusty do gruntu, problemy z transmisją ścieków do istniejących oczyszczalni)
5. zanieczyszczenie wód w rzekach
6. brak koncepcji zagospodarowania turystycznego środowiska przyrodniczego dla mieszkańców i potencjalnych turystów z zewnątrz (w połączeniu z ochroną przyrody)
7. brak prawnych form ochrony przyrody (w tym – umocowanie prawne strażników przyrody, brak dokumentacji)
8. niski poziom świadomości ekologicznej
9. niewykorzystanie środowiska przyrodniczego dla turystycznego i rekreacyjnego wykorzystania

Ład gospodarczy

Słabe strony – wewnętrzne

1. Brak perspektyw kariery zawodowej na terenie powiatu
2. Niski poziom kwalifikacji zawodowych części mieszkańców
3. Słabo zagospodarowana istniejąca baza produkcyjna
4. Słaba jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej
5. Niewykorzystane możliwości agroturystyczne i turystyczne
6. Mała ilość kwater agroturystycznych
7. Mało zagospodarowanych szlaków turystycznych
8. Mała zaradność mieszkańców
9. Niedostateczna promocja walorów przyrodniczych powiatu i gmin
10. Słabe przyciąganie inwestorów
11. Brak odpowiednio przygotowanego zasobu informacji gospodarczej
12. Brak infrastruktury okołoturystycznej
13. Istniejąca baza noclegowo-hotelowa o niskim standardzie
14. Niska estetyka miasta i gmin
15. Odczuwalne niedostatki niewłaściwego zarządzania

Zagrożenia – wewnętrzne

1. Brak stabilnej polityki rolno-gospodarczej państwa
2. Brak polityki regionalnej państwa
3. Niewystarczające postępy negocjacji o przystąpienie do Unii Europejskiej
4. Brak stabilnych przepisów podatkowych i ulg dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (MŚP)
5. Malejące rynki zbytu
6. „Waśnie” polityczne zamiast współpracy „od góry do dołu”
7. Przegranie rywalizacji o inwestorów z innymi gminami i powiatami
8. Napływ zanieczyszczeń i zagrożenie powodziowe od rzek

Problemy

1. Przestarzałe produkty i technologie wytwórcze
2. Nasycenie rynku lokalnego produktami zachodnimi
3. Niedostosowanie produkcji do potrzeb rynków
4. Brak odpowiedniej strategii zbytu
5. Brak lokalnych surowców naturalnych
6. Zamknięcie rynku wschodniego
7. Brak instytucji wspierających przedsiębiorczość
8. Brak kapitału i pomysłów
9. Brak inwestorów strategicznych
10. Brak polityki rolnej kraju i powiatu
11. Brak zmian strukturalnych i rozwoju przemysłu rolno-spożywczego
12. Niewystarczające uporządkowanie przestrzeni produkcyjnej w zakresie
 - 12.1. scaleń gruntów
 - 12.2. wymiany gruntów
 - 12.3. prac melioracyjnych
13. Niedoinwestowana infrastruktura techniczna w zakresie
 - 13.1. dróg
 - 13.2. wodociągów
 - 13.3. kanalizacji
 - 13.4. łączności
14. Brak rozwiniętego przemysłu rolno-spożywczego
15. Małe gospodarstwa produkujące tradycyjnie?
16. Niedostateczny rozwój turystyki
17. Brak zagospodarowania turystycznego doliny Bugu
 - 17.1. Brak ścieżek
 - 17.2. Brak informacji dla klientów
 - 17.3. Brak możliwości uprawiania sportów wodnych
 - 17.4. Niewystarczające upowszechnienie walorów doliny Bugu
 - 17.5. Brak kontroli nad stanem walorów przyrodniczych
18. Brak ochrony lokalnego rynku pracy
19. Niedostatki w dziedzinie zarządzania:
 - 19.1. słaby przepływ informacji między władzą a społecznością
 - 19.2. słabe uspołecznienie podejmowanych decyzji
 - 19.3. troska o własne interesy

Ład społeczny

Slabe strony – wewnętrzne

1. Niewystarczająca kadra fachowców
2. Brak perspektyw kariery zawodowej na terenie powiatu
3. Słaby dostęp do usług medycznych i niedostateczna opieka zdrowia
4. Defeminizacja powiatu
5. Niedoinwestowana baza szkolnictwa
6. Starzenie się społeczeństwa
7. Migracja młodzieży ze wsi
8. Pauperyzacja części społeczeństwa
9. Brak poczucia bezpieczeństwa publicznego
10. Alkoholizm i inne patologie społeczne
11. Brak infrastruktury okoturystycznej
12. Istniejąca baza noclegowo-hotelowa o niskim standardzie
13. Niska estetyka miasta i gmin
14. Brak aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu
15. Niewystarczający poziom opieki społecznej
16. Niewystarczająca umiejętność sposobów organizowania się
17. Niski stopień zaradności mieszkańców w kierunku poprawy własnej sytuacji
18. Przyzwyczajenie do pobierania pomocy społecznej
19. Niski poziom usług publicznych
20. Słaba komunikacja na linii władza – mieszkańcy

Zagrozenia – zewnętrzne

1. Brak sytemu łagodzenia społecznych skutków transformacji ustrojowej
2. Brak stabilnej polityki finansowej państwa
3. Niedostateczna opieka socjalna państwa
4. Bliskość Warszawy
5. Utrzymanie niskich nakładów finansowych na opiekę zdrowia i naukę
6. Niewystarczające postępy negocjacji o przystąpienie do Unii Europejskiej
7. Malejące rynki zbytu
8. Brak środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Problemy

1. Brak miejsc pracy
 - dla absolwentów
 - zwolnienia grupowe
 - niskie kwalifikacje pracowników
 - niewystarczające wsparcie rozwoju drobnej przedsiębiorczości i usług
 - brak aktywizacji zawodowej, form zwalczania bezrobocia
 - brak inwestorów strategicznych
2. Niska jakość życia, brak perspektyw rozwoju, zniechęcenie, problemy mieszkaniowe
3. Niewystarczająca opieka zdrowotna
4. Niewłaściwa edukacja
5. Uzależnienie od pobierania pomocy społecznej
6. Występowanie patologii społecznych: alkoholizm, narkomania, przestępczość
7. pauperyzacja społeczeństwa
8. brak zabezpieczenia potrzeb wyższych
9. Brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego
10. Brak poczucia bezpieczeństwa publicznego
 - przestępczość zorganizowana
 - przestępczość nieletnich
 - brak zaufania do organów ścigania
 - brak zaufania do innych osób
 - brak poczucia solidarności społecznej
 - znieczulica
 - brak wsparcia specjalistycznego wspierającego rodziny dysfunkcyjne
11. Brak zagospodarowania czasu wolnego młodzieży i dorosłych
 - brak systemowych metod wspierania działalności środowiskowej i szkolnej
 - brak infrastruktury (świetlic, klubów, boisk i sal sportowych, ogródków jordanowskich, ścieżek i szlaków turystycznych,
 - brak ofert dla aktywnego uczestnictwa w działających obecnie instytucjach
 - niedostateczne wsparcie uzdolnionej młodzieży
 - niedowartościowanie kultury ze strony władz lokalnych
12. Brak systematycznej oferty kulturalnej
13. Zły wizerunek powiatu, antypromocja
14. Brak rozwiązań problemów ludzi niepełnosprawnych:
 - brak wczesnej interwencji
 - zubożalej oferty edukacyjnej dla niepełnosprawnych
 - brak placówek terapii zajęciowej
 - brak miejsc pracy dla niepełnosprawnych
 - występowanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej
 - brak poradnictwa specjalistycznego
 - marginalizacja niepełnosprawnych i ich rodzin, brak integracji z środowiskiem
15. niewystarczające wsparcie dla inicjatyw obywatelskich (ruchy rodziców i osób niepełnosprawnych)

Ład przestrzenny

Slabe strony – wewnętrzne

1. Mała ilość przepraw mostowych przez rzekę Bug (utrudnienie komunikacji wewnętrznej)
2. Jakość układu komunikacyjnego
3. Duży udział zabudowy o nieciekawej architekturze (w tym na obszarach wiejskich)
4. Niska skuteczność prawa miejscowego w zakresie dbałości o estetykę miasta i wsi
5. Przypadkowa i chaotyczna zabudowa letniskowa
6. Niski poziom rozwoju infrastruktury komunalnej na terenach wiejskich
7. Małe dostosowanie ciągów komunikacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych
8. Niedostateczne środki własne samorządów do pozyskania środków pomocowych

Zagrożenia – zewnętrzne

1. Wyprzedzenie w staraniach zdobycia środków finansowych przez inne samorządy
2. Pogłębiająca się nieskuteczność w egzekwowaniu przepisów prawa miejscowego, w szczególności w zakresie ładu przestrzennego i estetyki
3. Brak środków z budżetu państwa na likwidację nielegalnej zabudowy
4. Pogłębiający się chaos w planowaniu przestrzennym
5. Intensywna eksploatacja zasobów przyrodniczych
6. Pogłębiająca się obojętność społeczeństwa na kwestie ładu przestrzennego
7. Brak wspierania ochrony zabytków ze strony państwa
8. Brak wspierania przez państwo form budownictwa
9. Niskie nakłady państwa na utrzymanie dróg

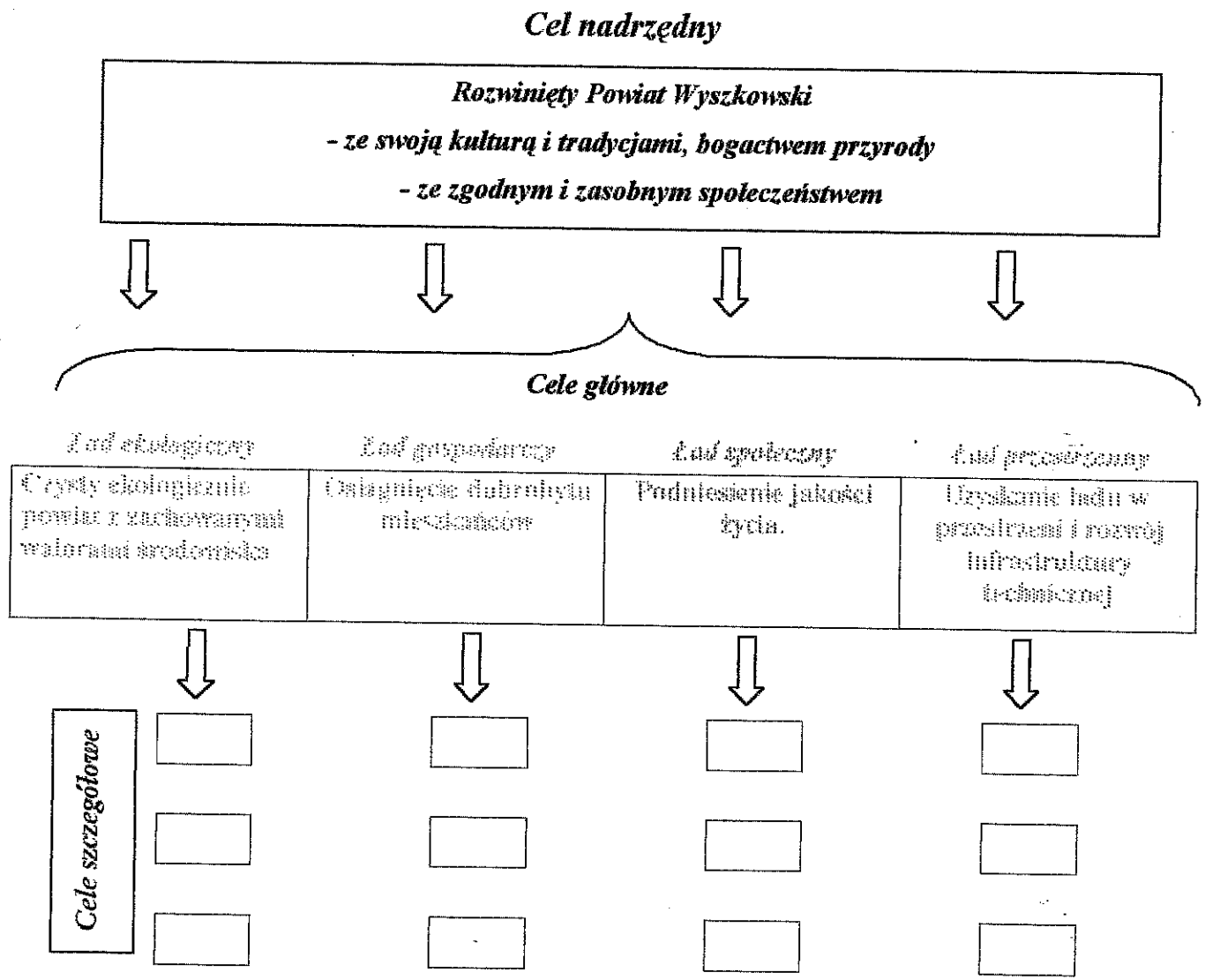
Problemy

1. Brak koordynacji w opracowywaniu planów zagospodarowania między gminami (tereny pod inwestycje, mieszkalnictwo) _
2. Niewystarczający układ komunikacyjny
3. Brak stymulacji w rozwiązywaniu problemów dotyczących lokalizacji inwestycji o charakterze ponadgminnym
4. Brak monitoringu stanu technicznego dróg i realizacji potrzeb remontowych
5. Niska estetyka miasta, wsi i obejść
6. Brak wystarczającego uzbrojenia terenów
7. Niezagospodarowanie terenów zielonych i nadrzecznych
8. Brak infrastruktury rekreacyjno-turystycznej
9. Niepełna dostępność do terenów nadrzecznych

IV. Analiza celów strategii

Ważnym etapem budowania strategii jest określenie szczegółowych celów rozwoju powiatu. Trzecim poziomem celów strategii, po nadrzędnym i głównych, są cele szczegółowe, stanowiące już konkretne punkty docelowe. Wymienione cele są następującymi po sobie krokami budowy strategii, układającymi się w logiczny związek. Całość spina system zarządzania, forma monitorowania i aktualizacji strategii.

Cele szczegółowe to stany, które powiat chce w pełni osiągnąć w zaplanowanym okresie i w ten sposób zrealizować cele główne i zbliżyć się do realizacji celu nadrzędnego.

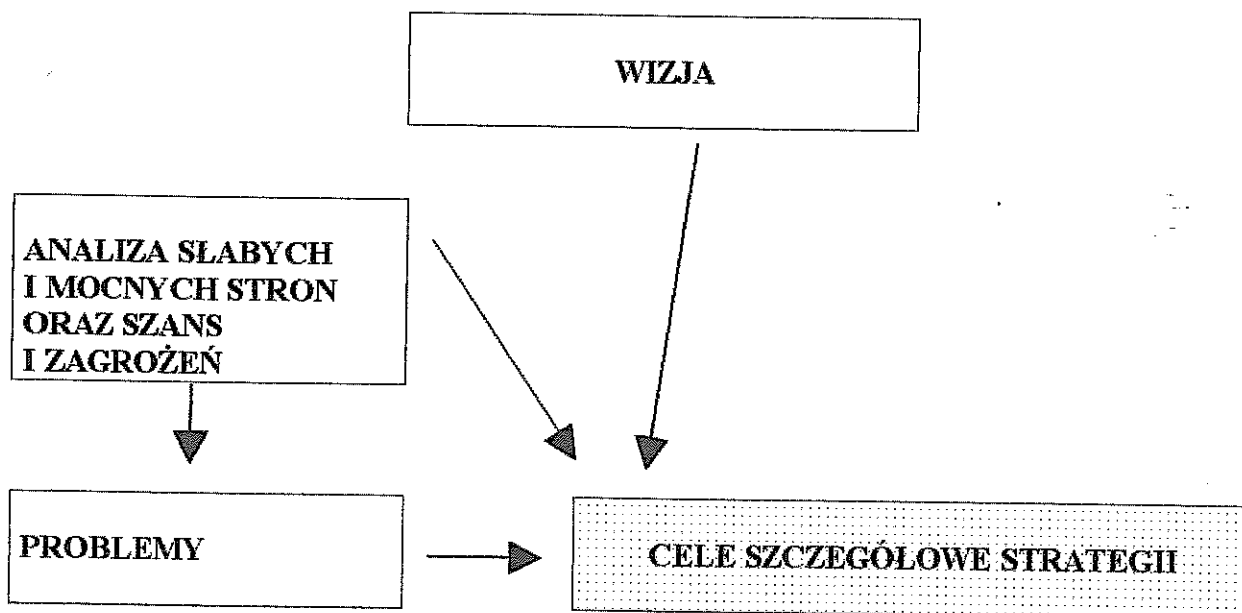
IV.1. Określenie celów szczegółowych strategii

Przy wyborze celów kierowano się zasadami rozwoju zrównoważonego we wszystkich obszarach działania powiatu i gmin przy założeniu, że:

- realizacja potrzeb społeczności odbywać się będzie bez niszczenia funkcjonujących ekosystemów i naruszania równowagi ekologicznej;
- korzystanie z walorów przyrodniczych powinno zapewnić ich utrzymanie w nienaruszonym stanie lub nawet ich odtwarzanie;
- przetwarzanie wszelkich zasobów w odpady i zanieczyszczenia powinno odbywać się w odtwarzalnym, najlepiej zamkniętym systemie;
- samorzady powinny dążyć do stworzenia takiego potencjału własnych zasobów (ludzkich, finansowych, infrastrukturalnych itd.), który umożliwi samowystarczalność i rozwijanie się własnymi siłami bez ciągłego liczenia na pomoc z zewnątrz.

Ustalanie celów szczegółowych nastąpiło po przeprowadzeniu następujących analiz:

- diagnoza stanu powiatu,
- wizja powiatu w 2015 roku,
- problemy rozwoju,
- analiza SWOT – silnych i słabych stron wewnętrznych, szans i zagrożeń zewnętrznych,

Zidentyfikowane cele stanowiły punkt wyjścia dla dalszych szczegółowych prac analitycznych, w wyniku których powstało „drzewo celów”, w którym centralne miejsce zajmują cele główne strategii w układzie ładów.

Cele główne i szczegółowe

Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowo-kulturowych
Zachowanie walorów krajobrazowych, szczególnie dolin rzecznych
Utworzenie obszarów chronionych i nowych użytków ekologicznych
Likwidacja zagrożeń środowiska
Powiększanie lesistości i dbałość o stan sanitarny lasów
Ochrona gleb cennych rolniczo oraz dostosowanie produkcji do siedliska, możliwości gospodarstwa i rynku zbytu
Edukacja ekologiczna – Podniesienie świadomości ekologicznej
Ochrona walorów kulturowo-krajobrazowych
Turystyka, MŚP i przyciągnięcie inwestycji wykorzystującej walory powiatu źródłem tworzenia nowych miejsc pracy
Tworzenie warunków do rozwoju turystyki weekendowej, przyrodniczej i kwalifikowanej
Wspieranie sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)
Przyciągnięcie inwestycji wykorzystujących naturalne walory środowiskowe i kulturowe Powiatu
Dobre zarządzanie w powiecie i gminach

Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności społeczności powiatu
Edukacja dzieci i młodzieży
Podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców powiatu
· Aktywizacja środowisk lokalnych do czynnego udziału w życiu miasta, gmin i powiatu
Bogata oferta spędzania czasu wolnego
Poprawa bezpieczeństwa publicznego, socjalnego i ochrony zdrowia
Wzrost poczucia bezpieczeństwa publicznego
Ograniczenie zakresu patologii społecznych
Poprawa jakości i dostępności usług medycznych
Usprawnienie pomocy społecznej i wzbogacenie oferty dla niepełnosprawnych
Uzyskanie ładu w przestrzeni
Przyciągnięcie inwestycji wykorzystujących walory środowiskowe i kulturowe Powiatu
Pełne uzbrojenie terenów wiejskich
Podniesienie jakości ładu przestrzennego Powiatu
Wyeksponowanie i objęcie skuteczną ochroną walorów krajobrazowo – kulturowych Powiatu
Podniesienie poziomu estetyki i harmonii architektury Powiatu
Wykształcenie systemu przestrzeni ogniskujących życie społeczności lokalnych
Rozwinięty system komunikacyjny Powiatu

Lad ekologiczny

Cele: Czysty ekologicznie powiat z zachowanymi walorami środowiska

I. Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych:

- 1) zachowanie walorów krajobrazowych, szczególnie dolin rzecznych
- 2) utworzenie nowych obszarów chronionych i użyców ekologicznych
- 3) powiększanie lesistości (zalesianie gruntów klasy V i VI) i dbałość o stan sanitarny lasów
- 4) zachowanie enklaw i korytarzy ekologicznych umożliwiających bytowanie zwierząt
- 5) ochrona gleb cennych rolniczo oraz dostosowanie produkcji do siedliska, możliwości gospodarstwa i rynku zbytu

II. Likwidacja zagrożeń środowiska:

- 1) 100% oczyszczonych ścieków z terenu powiatu z wykorzystaniem oczyszczalni, systemów kanalizacyjnych i przydomowych oczyszczalni hydrobotanicznych
- 2) likwidacja spływu powierzchniowego z pól
- 3) wprowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami w powiecie (segregacja, odzysku, utylizacja)
- 4) porządkowanie szlaków turystycznych, rzek, sprzątanie lasów
- 5) eliminacja emisji zanieczyszczeń do powietrza dzięki z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii
- 6) egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska

III. Edukacja ekologiczna – Podniesienie świadomości ekologicznej

- 1) Opracowanie i realizacja programu edukacji ekologicznej
- 2) Propagowanie zdrowego trybu życia
- 3) Utworzenie ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych
- 4) Program szkoleń z zakresu przyjaznego środowisku korzystania i utylizacji ochrony roślin i nawozów sztucznych

IV. Zagospodarowanie turystyczne, szczególnie cieków wodnych z zachowaniem pojemności przyrodniczej środowiska

Lad gospodarczy**Cele: Osiągnięcie dobrobytu mieszkańców**

- I. **Rozwój powiatu w partnerstwie z Warszawą**
 - I.1. Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych, poprawa stanu środowiska jako podstawa atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej powiatu
 - I.2. Współpraca z innymi powiatami i organizacjami w zakresie kompleksowej oferty wypoczynku i rekreacji mieszkańców aglomeracji warszawskiej
 - I.3. Traktowanie aglomeracji warszawskiej jako rynku zbytu na produkty i usługi
 - I.4. Promocja i informacja turystyczna
- II. **Rozwój produkcji rolniczej i przetwórstwa spożywczego**
 - II.1. Wspieranie tworzenia grup producenckich
 - II.2. Wspieranie rozwoju usług okolorolniczych
 - II.3. Wspieranie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego
- III. **Wspieranie sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)**
 - III.1. Rozwój instytucji współpracujących z biznesem
 - III.2. Szkolenia dotyczące możliwości pozyskiwania środków pomocowych i innych funduszy
 - III.3. Stosowanie ulg i zwolnień podatkowych
 - III.4. Utworzenie mechanizmu funduszy celowych
- IV. **Tworzenie warunków do rozwoju turystyki weekendowej, przyrodniczej i kwalifikowanej**
 - IV.1. Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych, poprawa stanu środowiska jako podstawa atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej powiatu
 - IV.2. Wzbogacenie infrastruktury technicznej
 - IV.3. Wzbogacenie i uporządkowanie infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej
 - IV.4. Aktywizacja turystyczna i gospodarcza rzek
 - IV.5. Organizacja atrakcyjnych cyklicznych imprez, charakterystycznych dla powiatu
 - IV.6. Promowanie działalności związanej z wytwarzaniem pamiątek
- V. **Dobre zarządzanie w powiecie i gminach**
 - V.1. **Przyjazne urzędy**
 - V.1.a. Nowe formy organizacji i obsługi mieszkańców i inwestorów przez urzędy i jednostki organizacyjne samorządów
 - V.1.b. Utworzenie systemu informacji o powiecie i gminach oraz usprawnienie współpracy z otoczeniem
 - V.2. Poprawa wyposażenia i warunków pracy w urzędach
 - V.3. Ustawiczne podnoszenie kwalifikacji pracowników samorządowych i radnych
 - V.4. Podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia bezrobocia
 - V.4.a. Działania na rzecz uaktywnienia bezrobotnych
 - V.4.b. Działania w zakresie wzrostu poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców
 - V.5. Współpraca i współdziałanie między samorządami

Lad społeczny

Cele: Podniesienie jakości życia.

- 1. Usprawnienie opieki lekarskiej:**
 - dostęp do lekarzy specjalistów
 - rozwój profilaktyki zdrowotnej
 - propagowanie zdrowego trybu życia
- 2. Edukacja mieszkańców**
 - szeroka oferta edukacyjna dla młodych
 - koordynacja kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy
 - rozwój edukacji dorosłych w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej
- 3. Bogata oferta spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży**
 - wzbogacenie oferty kulturalnej w powiecie
 - utworzenie centrum kulturalnego dla regionu Puszczy Białej
 - aktywizacja i wspieranie inicjatyw społecznych
 - możliwości rozwijania zainteresowań w klubach i kołach zainteresowań
- 4. Usprawnienie pomocy społecznej i wzbogacenie oferty dla niepełnosprawnych**
 - współpraca instytucji udzielających pomoc społeczną
 - kontraktowanie usług opiekuńczych i pomocowych w organizacjach pozarządowych
 - rozwój form samopomocowych
 - likwidacja barier architektonicznych
- 5. Wspieranie inicjatyw społecznych, rozwój społeczeństwa obywatelskiego**
- 6. Poprawa bezpieczeństwa w powiecie**

Lad Przestrzenny

Cele:

- 1. Przyciągnięcie inwestycji wykorzystujących walory środowiskowe i kulturowe Powiatu**
 - Inwentaryzacja wolnych terenów inwestycyjnych
 - Aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego
 - Dążenie do regulacji stanów prawnych nieruchomości
 - Opracowanie i wdrożenie systemu zachęt inwestycyjnych dla inwestorów
 - Sukcesywna promocja możliwości inwestowania w Powiecie na różnych forach

- 2. Pełne uzbrojenie terenów wiejskich**
 - Inwentaryzacja istniejących systemów infrastrukturalnych, w tym ich stanu
 - Oszacowanie potrzeb w zakresie rozwoju systemów infrastrukturalnych, przy założeniu dostosowania proponowanych rozwiązań do warunków lokalnych
 - Opracowanie spójnych koncepcji rozwoju układów infrastrukturalnych, w podziale na etapy (zarówno co do dokumentacji projektowej jak i realizacji)
 - Pozyskanie środków finansowych na realizację poszczególnych elementów programu
 - Sukcesywna realizacja programu działania

- 3. Podniesienie jakości ładu przestrzennego Powiatu**
 - Przeprowadzenie analizy spójności obecnie funkcjonujących dokumentów planistycznych (zarówno na poziomie gmin jak i Powiatu)
 - Korekta zapisów planistycznych mających na celu wykreowanie spójnej wizji przestrzennej Powiatu
 - Sukcesywne opracowywanie – w skoordynowany sposób (zarówno co do harmonogramu powstania jak i treści oraz zakresu ustaleń) planów miejscowych jako narzędzia realizującego zapisy planistyczne na poziomie gminy
 - Sukcesywny monitoring skutków przestrzennych planów zagospodarowania, i dokonywanie ew. korekt.

4. Wyeksponowanie i objęcie skuteczną ochroną walorów krajobrazowo – kulturowych

Powiatu

- Zgromadzenie pełnego zasobu informacji o walorach krajobrazowo – kulturowych Powiatu
- Ocena stopnia ochrony w/w walorów w prawie miejscowym oraz innych przepisach, a także stopnia ich respektowania
- Zbudowanie kompleksowego programu ochrony walorów krajobrazowo – kulturowych Powiatu, obejmującego m.in. zapisy prawne, zachęty inwestycyjne, inwestycje własne samorządów oraz działania informacyjne i promocyjne
- Sukcesywna realizacja ustaleń przyjętych w programie

5. Podniesienie poziomu estetyki i harmonii architektury Powiatu

- Analiza lokalnych tradycji budowania, zarówno na obszarach wiejskich jak i miejskich
- Opracowanie zestawu wytycznych dot. kształtowania architektury na terenie Powiatu (w formie wzornika, katalogu rozwiązań itp.)
- Wprowadzanie stosownych zapisów (dot. formy architektury) do planów zagospodarowania przestrzennego
- Opracowanie i wdrożenie programu promocji lokalnych wartości architektonicznych
- Prowadzenie działań o charakterze pilotowym – przykładowych realizacji, akcji itp.

6. Wykształcenie systemu przestrzeni ogniskujących życie społeczności lokalnych

- Analiza struktury przestrzennej gmin tworzących Powiat pod kątem obecności i stopnia wykształcenia systemu przestrzeni publicznych
- Opracowanie koncepcji i programu rozwoju przestrzeni publicznych – w tym o charakterze rekreacyjnym – na terenie Powiatu
- Sukcesywne wprowadzanie stosownych zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego gmin
- Sukcesywne udostępnianie i zagospodarowywanie wyznaczonych przestrzeni na potrzeby społeczności lokalnych

7. Rozwinięty system komunikacyjny Powiatu

- Kompleksowa analiza obecnego stanu układu komunikacyjnego, zarówno w zakresie stanu technicznego dróg, stopnia skomunikowania poszczególnych miejscowości jak i funkcjonującego systemu komunikacji publicznej
- Określenie potrzeb w zakresie rozwoju układu, w oparciu o bieżące potrzeby jak i obserwowane trendy rozwojowe
- Określenie programu rozwoju układu drogowego, w tym – określenie zadań do realizacji, etapowania, źródeł finansowania itp.
- Określenie programu rozwoju komunikacji publicznej, w tym – określenie zadań do realizacji, etapowania, źródeł finansowania itp.
- Budowa parkingów, zatok postojowych i ścieżek rowerowych
- Sukcesywna realizacja obu programów

Wyłonienie celów szczegółowych, konieczność wyboru grup celów spowodowała wyodrębnienie działań i zadań, służących ich osiągnięciu. Zapis graficzny analizy celów wskazuje na podstawowe kierunki rozwojowe wraz z celami i działaniami:

Działania: cele główne > cele szczegółowe > zadania	
1	Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowo-kulturowych:
1.1	Zachowanie walorów krajobrazowych, szczególnie dolin rzecznych
1.1.1	Ochrona skarp nadrzecznych przed erozją i zabudową
1.1.2	Działania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego z pól
1.1.3	Podczyszczanie ścieków z kanalizacji deszczowej
1.1.4	Zabezpieczenie swobodnego dostępu do rzek na całej długości
1.1.5	Umiarkowana regulacja rzek w połączeniu z małą retencją i ochroną przeciwpowodziową
1.2	Utworzenie obszarów chronionych i nowych użytków ekologicznych
1.2.1	Przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej
1.2.2	Podjęcie inicjatyw w celu utworzenia Parku Krajobrazowego i rezerwatu Fidest
1.2.3	Objęcie ochroną istniejące wydmy
1.2.4	Opieka nad cennymi przyrodniczo terenami
1.3	Likwidacja zagrożeń środowiska
1.3.1	100% oczyszczonych ścieków z terenu powiatu z wykorzystaniem oczyszczalni, systemów kanalizacyjnych i przydomowych oczyszczalni hydrobotanicznych, oraz na całej długości rzek Bug, Narew i Liwiec
1.3.2	Likwidacja spływu powierzchniowego z pól
1.3.3	Wprowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami w powiecie (segregacja, odzysku, utylizacja)
1.3.4	Porządkowanie szlaków turystycznych, rzek, sprzątanie lasów
1.3.5	Eliminacja emisji zanieczyszczeń do powietrza dzięki z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii
1.3.6	Egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska
1.4	Powiększanie lesistości i dbałość o stan sanitarny lasów
1.4.1	Zalesianie gruntów klasy V i VI w dostosowaniu do siedliska
1.4.2	Poprawa stanu sanitarnego i czystości lasów dzięki odpowiedniej pielęgnacji
1.4.3	Likwidacja dzikich wysypisk odpadów
1.4.4	Zachowanie enklaw i korytarzy ekologicznych umożliwiających bytowanie zwierząt
1.4.5	Łączenie poszczególnych fragmentów lasów, zadrzewień i zakrzewień w połączone kompleksy leśne

Rozdział IV. Analiza celów strategii

1.4.6	Stosowanie korytarzy ekologicznych i przepustów dla zwierząt pod drogami
1.4.7	Działania: cele główne > cele szczegółowe > zadania
1.4.8	Ochrona gleb cennych rolniczo oraz dostosowanie produkcji do siedliska, możliwości gospodarstwa i rynku zbytu
1.4.9	Przestrzeganie zasady nie przeznaczania na inne cele niż rolnicze gruntów klas poniżej IV
1.4.10	Stosowanie integrowanych metod produkcji rolniczej i odpowiednich zabiegów agrotechnicznych
1.4.11	Produkcja zdrowej ekologicznej żywności
1.5	Edukacja ekologiczna – Podniesienie świadomości ekologicznej
1.5.1	Opracowanie i realizacja programu edukacji ekologicznej
1.5.2	Propagowanie zdrowego trybu życia
1.5.3	Utworzenie ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych
1.5.4	Program szkoleń z zakresu przyjaznego środowisku korzystania i utylizacji ochrony roślin i nawozów sztucznych
1.6	Ochrona walorów kulturowo-krajobrazowych
1.6.1	Podniesienie jakości ładu przestrzennego Powiatu patrz p. 5.3.
1.6.2	Wyeksponowanie i objęcie skuteczną ochroną walorów krajobrazowo – kulturowych Powiatu patrz p. 5.4.
1.6.3	Podniesienie poziomu estetyki i harmonii architektury Powiatu patrz p. 5.5.

Działania: cele główne > cele szczegółowe > zadania	
2	Turystyka, MŚP i przyciągnięcie inwestycji wykorzystującej walory powiatu źródłem tworzenia nowych miejsc pracy
2.1	Tworzenie warunków do rozwoju turystyki weekendowej, przyrodniczej i kwalifikowanej
2.1.1	Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych, poprawa stanu środowiska jako podstawa atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej powiatu
2.1.2	Wzbogacenie infrastruktury technicznej
2.1.3	Wzbogacenie i uporządkowanie infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej
2.1.4	Aktywizacja turystyczna i gospodarcza rzek
2.1.5	Organizacja atrakcyjnych cyklicznych imprez, charakterystycznych dla powiatu
2.1.6	Promowanie działalności związanej z wytwarzaniem pamiątek
2.1.7	Zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne, szczególnie cieków wodnych z zachowaniem pojemności przyrodniczej środowiska
2.1.7.1	We współpracy z gminami wyodrębnienie miejsc, szczególnie atrakcyjnych turystycznie
2.1.7.2	Utworzenie powiatowego centrum informacji i promocji turystycznej w Wyszkanie
2.1.7.3	Opracowanie danych o pojemności przyrodniczej, szczególnie cieków wodnych
2.1.7.4	We współpracy z gminami budowa przystani wodnych i miejsc biwakowych
2.1.7.5	Organizacja imprez o zasięgu powiatowym i ponadpowiatowym, w tym: sploty kajakowe, rajdy rowerowe, rajdy konne, zawody wędkarskie, zawody żeglarskie i kajakowe
2.1.7.6	Likwidacja kłusownictwa wodnego dzięki wzmocnieniu straży wodnej i utworzeniu policji wodnej
2.1.7.7	Utworzenie Parku Wodnego i ośrodka sportów wodnych w Wyszkanie
2.1.7.8	Ścisła współpraca Policji, Straży Leśnej, Straży Miejskiej w celu poprawy bezpieczeństwa i utrzymania porządku
2.1.7.9	Ulgi i zwolnienia podatkowe dla inwestorów
2.1.8	Promocja i informacja turystyczna
2.1.9	Współpraca z innymi powiatami i organizacjami w zakresie kompleksowej oferty wypoczynku i rekreacji mieszkańców aglomeracji warszawskiej
2.1.10	Traktowanie aglomeracji warszawskiej jako rynku zbytu na produkty i usługi
2.1.11	Rozwój produkcji rolniczej
2.1.11.1	Wspieranie tworzenia grup producenckich
2.1.11.2	Wspieranie rozwoju usług okołorolniczych
2.1.11.3	Wspieranie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego
2.2	Wspieranie sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)
2.2.1	Rozwój instytucji współpracujących z biznesem
2.2.2	Szkolenia dotyczące możliwości pozyskiwania środków pomocowych i innych funduszy
2.2.3	Stosowanie ulg i zwolnień podatkowych
2.2.4	Utworzenie mechanizmu funduszy celowych

Działania: cele główne > cele szczegółowe > zadania	
2.3	Przyciągnięcie inwestycji wykorzystujących naturalne walory środowiskowe i kulturowe Powiatu
2.3.1	Inwentaryzacja wolnych terenów inwestycyjnych
2.3.2	Aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego
2.3.3	Dążenie do regulacji stanów prawnych nieruchomości
2.3.4	Opracowanie i wdrożenie systemu zachęt inwestycyjnych dla inwestorów
2.3.5	Sukcesywna spójna promocja przez samorzady gmin, powiatu i województwa możliwości inwestowania w Powiecie na różnych forach
2.3.6	Uzyskanie dogodnej wystarczającej infrastruktury technicznej zwłaszcza na obszarach wiejskich - patrz p. 5.2.
2.3.6.1	Inwentaryzacja istniejących systemów infrastrukturalnych, w tym ich stanu
2.3.6.2	Oszacowanie potrzeb w zakresie rozwoju systemów infrastrukturalnych przy dostosowaniu rozwiązań do warunków lokalnych
2.3.6.3	Opracowanie spójnych koncepcji rozwoju układów infrastrukturalnych, w podziale na etapy
2.3.6.4	Pozyskanie środków finansowych na realizację poszczególnych elementów programu
2.3.6.5	Sukcesywna realizacja programu działania
2.3.7	Podniesienie poziomu estetyki i harmonii architektury Powiatu – patrz p. 5.5.
2.3.8	Rozwinięty system komunikacyjny Powiatu patrz p. 5.7.
2.4	Dobre zarządzanie w powiecie i gminach
2.4.1	Przyjazne urzędy
2.4.1.1	Nowe formy organizacji i obsługi mieszkańców i inwestorów przez urzędy i jednostki organizacyjne samorządów
2.4.1.2	Utworzenie systemu informacji o powiecie i gminach oraz usprawnienie współpracy z otoczeniem
2.4.2	Poprawa wyposażenia i warunków pracy w urzędach
2.4.3	Ustawiczne podnoszenie kwalifikacji pracowników samorządowych i radnych
2.4.4	Podejmowanie działań zmierzających do wzrostu aktywności gospodarczej w powiecie zmniejszenia bezrobocia
2.4.4.1	Działania na rzecz uaktywnienia bezrobotnych
2.4.4.2	Działania w zakresie wzrostu poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców
2.4.5	Współpraca i współdziałanie między samorządami i organizacjami pozarządowymi

Działania: cele główne > cele szczegółowe > zadania	
3	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności społeczności powiatu
3.1	Edukacja dzieci i młodzieży
3.1.1	Poprawa infrastruktury edukacyjnej w zakresie bazy lokalowej, wyposażenia i dostępu do nowych technologii informatycznych i dóbr kultury
3.1.2	Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy
3.1.3	Usprawnienie dostępu do szkół dzieci wiejskich
3.1.4	Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży
3.1.4.1	Utworzenie powiatowego funduszu stypendialnego
3.1.4.2	Wspieranie dzieci zdolnych
3.1.5	Dokształcanie i pozyskiwanie wykwalifikowanej kadry
3.1.6	Tworzenie warunków rozwoju szkolnictwa niepublicznego
3.1.7	Wzbogacenie oferty powiatu w zakresie szkolnictwa wyższego
3.1.8	Ustawiczna edukacja ekologiczna
3.2	Podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców powiatu
3.2.1	Organizowanie kursów, szkoleń i innych form kształcenia dorosłych
3.2.2	Przekwalifikowanie zawodowe dostosowane do rynku pracy
3.2.3	Dokształcanie w zakresie prowadzenia własnej działalności
3.2.4	Dokształcanie rolników i przedsiębiorców w zakresie dostosowania do wymogów Unii Europejskiej
3.2.5	Edukacja w zakresie wykonywania pracy zawodowej niepełnosprawnych
3.2.6	Edukacja w zakresie przeciwdziałania postawom roszczeniowym
3.2.7	Planowanie kształcenia ustawicznego dla dorosłych
3.2.8	Edukacja ekologiczna – Podniesienie świadomości ekologicznej – patrz punkt 1.6.
3.3	Aktywizacja środowisk lokalnych do czynnego udziału w życiu miasta, gmin i powiatu
3.3.1	Uspołecznienie procesów decyzyjnych dotyczących gmin i powiatu –konsultowanie planowanych zadań samorządów z organizacjami pozarządowymi w ramach ich statutowego obszaru działania
3.3.2	Utworzenie funduszu wspierania inicjatyw obywatelskich.
3.3.3	Kontraktowanie usług i zlecanie zadań organizacjom pozarządowym.
3.3.4	Respektowanie ustalonych zasad i form współdziałania samorządów i organizacji pozarządowych
3.3.5	Wspieranie statutowych działań organizacji pozarządowych
3.3.6	Utworzenie ogólnodostępnej bazy informacyjnej
3.3.7	Utworzenie bazy informacyjno-edukacyjnej dla bezrobotnych
3.3.8	Monitoring i analiza potrzeb społecznych

Działania: cele główne > cele szczegółowe > zadania	
3.4 Bogata oferta spędzania czasu wolnego	
3.4.1	Wzbogacenie oferty kulturalnej w powiecie
3.4.2	Utworzenie centrum kulturalnego dla regionu Puszczy Białej
3.4.3	Aktywizacja i wspieranie inicjatyw społecznych
3.4.4	Możliwości rozwijania zainteresowań w klubach i kołach zainteresowań np. Liga Morska
4 Poprawa bezpieczeństwa publicznego, socjalnego i ochrony zdrowia	
4.1 Wzrost poczucia bezpieczeństwa publicznego	
4.1.1	Doposażenie służb publicznych i ratowniczych (PSP, pogotowie ratunkowe, policja)
4.1.2	Poprawa skuteczności działań policji, straży miejskiej i agencji ochrony
4.1.3	Wzrost zaufania społecznego do instytucji ścigania i wymiaru sprawiedliwości
4.1.4	Zainicjowanie obywatelskich form poprawy bezpieczeństwa publicznego
4.1.4.1	Program „Bezpieczny Powiat”
4.1.4.2	Programy osiedlowe („bezpieczne osiedle”)
4.1.5	Współpraca władz i przedsiębiorstw i społeczeństwa zakresie poprawy bezpieczeństwa
4.2 Ograniczenie zakresu patologii społecznych	
4.2.1	Organizowanie świetlic terapeutycznych w szkołach
4.2.2	Propagowanie zdrowego stylu życia
4.2.3	Minimalizacja skutków patologii społecznych
4.2.4	Rozwój form samopomocowych
4.2.5	Praca terapeutyczna z rodzinami patologicznymi
4.2.6	Stworzenie sprawnych systemów pomocy dla osób uzależnionych (poradnie, ośrodki)
4.2.7	Organizowanie czasu wolnego młodzieży:
4.2.8	Kluby osiedlowe
4.3 Poprawa jakości i dostępności usług medycznych	
4.3.1	Zapewnienie opieki zdrowotnej z dostosowaniem do potrzeb mieszkańców powiatu
4.3.2	Dostęp do lekarzy specjalistów
4.3.3	Rozwój profilaktyki zdrowotnej
4.3.3.1	Wszechstronne i powszechne badania profilaktyczne
4.3.3.2	Profilaktyka chorób stomatologicznych, urologicznych nowotworowych i układu krążenia
4.3.4	Propagowanie zdrowego trybu życia

4.4	Usprawnienie pomocy społecznej i wzbogacenie oferty dla niepełnosprawnych
4.4.1	Współpraca instytucji udzielających pomoc społeczną
4.4.2	Kontraktowanie usług opiekuńczych i pomocowych w organizacjach pozarządowych
4.4.3	Pozyskiwanie środków i organizowanie wszechstronnej pomocy osobom o niskim standardzie socjalnym
4.4.4	Zmiana mentalności mieszkańców w zakresie niskiej zaradności, postaw roszczeniowych i pokoleniowych przyzwyczajęń do korzystania z pomocy społecznej
4.4.5	Likwidacja barier architektonicznych
4.4.6	Zapewnienie kompleksowej i wielospecjalistycznej pomocy w zakresie rehabilitacji, terapii, stymulacji i wspierania rozwoju oraz dostępu do dóbr i usług umożliwiających osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym
4.4.7	Oferta edukacyjna dostosowana do potrzeb i możliwości, szkolenia w zakresie pracy, tworzenie miejsc pracy na otwartym rynku pracy dla osób niepełnosprawnych
4.4.8	Prowadzenie poradnictwa i wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin
4.4.9	Stworzenie mieszkalnictwa chronionego
5	Uzyskanie ład w przestrzeni
5.1	Przyciągnięcie inwestycji wykorzystujących walory środowiskowe i kulturowe Powiatu patrz p. 2.3.
5.2	Pełne uzbrojenie terenów wiejskich
5.2.1	Inwentaryzacja istniejących systemów infrastrukturalnych, w tym ich stanu
5.2.2	Oszacowanie potrzeb w zakresie rozwoju systemów infrastrukturalnych, przy założeniu dostosowania proponowanych rozwiązań do warunków lokalnych
5.2.3	Opracowanie spójnych koncepcji rozwoju układów infrastrukturalnych, w podziale na etapy (zarówno co do dokumentacji projektowej jak i realizacji)
5.2.4	Działania
5.2.5	Pozyskanie środków finansowych na realizację poszczególnych elementów programu
5.2.6	Sukcesywna realizacja programu działania
5.3	Podniesienie jakości ład przestrzennego Powiatu
5.3.1	Przeprowadzenie analizy spójności obecnie funkcjonujących dokumentów planistycznych (zarówno na poziomie gmin jak i Powiatu)
5.3.2	Korekta zapisów planistycznych mających na celu wykreowanie spójnej wizji przestrzennej Powiatu
5.3.3	Sukcesywne opracowywanie – w skoordynowany sposób (zarówno co do harmonogramu powstania jak i treści oraz zakresu ustaleń) planów miejscowych jako narzędzia realizującego zapisy planistyczne na poziomie gminy
5.3.4	Sukcesywny monitoring skutków przestrzennych planów zagospodarowania, i dokonywanie ew. korekt.

5.4 Wyeksponowanie i objęcie skuteczną ochroną walorów krajobrazowo – kulturowych Powiatu
5.4.1 Zgromadzenie pełnego zasobu informacji o walorach krajobrazowo – kulturowych Powiatu
5.4.2 Ocena stopnia ochrony w/w walorów w prawie miejscowym oraz innych przepisach, a także stopnia ich respektowania
5.4.3 Zbudowanie kompleksowego programu ochrony walorów krajobrazowo – kulturowych Powiatu (zapisy prawne, zachęty inwestycyjne, inwestycje własne samorządów oraz działania informacyjne i promocyjne)
5.4.4 Sukcesywna realizacja ustaleń programu
5.5 Podniesienie poziomu estetyki i harmonii architektury Powiatu
5.5.1 Analiza lokalnych tradycji budowania, zarówno na obszarach wiejskich jak i miejskich
5.5.2 Opracowanie zestawu wytycznych dot. kształtowania architektury na terenie Powiatu (w formie wzornika, katalogu rozwiązań itp.)
5.5.3 Wprowadzanie stosownych zapisów (dot. formy architektury) do planów zagospodarowania przestrzennego
5.5.4 Opracowanie i wdrożenie programu promocji lokalnych wartości architektonicznych
5.5.5 Prowadzenie działań o charakterze pilotowym – przykładowych realizacji, akcji itp.
5.6 Wykształcenie systemu przestrzeni ogniskujących życie społeczności lokalnych
5.6.1 Analiza struktury przestrzennej gmin tworzących Powiat pod kątem obecności i stopnia wykształcenia systemu przestrzeni publicznych
5.6.2 Opracowanie koncepcji i programu rozwoju przestrzeni publicznych – w tym o charakterze rekreacyjnym – na terenie Powiatu
5.6.3 Sukcesywne wprowadzanie stosownych zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego gmin
5.6.4 Sukcesywne udostępnianie i zagospodarowywanie wyznaczonych przestrzeni na potrzeby społeczności lokalnych
5.7 Rozwinięty system komunikacyjny Powiatu
5.7.1 Kompleksowa analiza obecnego stanu układu komunikacyjnego, zarówno w zakresie stanu technicznego dróg, stopnia skomunikowania poszczególnych miejscowości jak i funkcjonującego systemu komunikacji publicznej
5.7.2 Określenie potrzeb w zakresie rozwoju układu, w oparciu o bieżące potrzeby jak i obserwowane trendy rozwojowe
5.7.3 Określenie programu rozwoju układu drogowego, w tym – określenie zadań do realizacji, etapowania, źródeł finansowania itp.
5.7.4 Określenie programu rozwoju komunikacji publicznej, w tym – określenie zadań do realizacji, etapowania, źródeł finansowania itp.
5.7.5 Budowa parkingów, zatok postojowych i ścieżek rowerowych
5.7.6 Sukcesywna realizacja obu programów

V. Proponowany plan operacyjny strategii – syntetyczny przegląd planowania operacyjnego

Przy opracowaniu przeglądu planowania operacyjnego uwzględniono wstępne założenie, że strategia powiatowa realizowana będzie, zgodnie z deklaracjami władz gmin, z udziałem gmin. Sposób sformalizowania tego jest sprawą otwartą. Takie założenie pozwoliło na opracowanie wstępnego planu operacyjnego strategii z wiązką celów, zadań i działań możliwych do zrealizowania nie tylko przez powiat, ale poszczególne gminy i inne podmioty.

Umieszczenie zadań gmin w strategii nie rodzi dla gmin żadnych zobowiązań. To, czy poszczególne gminy będą chciały realizować zadania, zależy wyłącznie od nich.

Wyminięcie w strategii powiatu zadań gmin stwarza jednak okazję do pozyskiwania przez nie środków finansowych z różnych źródeł. Warunkiem wstępnym (przy spełnianiu kryteriów ubiegania się o środki zewnętrzne) staje się obecnie udokumentowanie celowości realizacji poszczególnych zadań, co dzięki umieszczeniu zadań gmin w strategii powiatu jest spełnione.

Działania	Czy jest to zadanie powiatu? Tak + Nie -	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji													
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1. Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowo-kulturowych:																	
1.1 Zachowanie walorów krajobrazowych, szczególnie dolin rzecznych																	
1.1.1 Ochrona skarp nadrzecznych przed erozją i zabudową	+/-	WZMiUW, powiat, gminy, właściciele,	Współdziałanie z innymi podmiotami, przestrzeganie prawa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.1.2 Działania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego z pól	+/-	Ośrodek Doradztwa Rolnego, powiat, gminy	Współdziałanie, organizacja szkoleń	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.1.3 Podczyszczanie ścieków z kanalizacji deszczowej	-	Gminy	Wspieranie działań gmin														
1.1.4 Zabezpieczenie swobodnego dostępu do rzek na całej długości	-	Powiat, WZiR	Współdziałanie,														
1.1.5 Umiarkowana regulacja rzek w połączeniu z małą retencją i ochroną przeciwpowodziową	-	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, gminy	Współdziałanie,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.2 Utworzenie obszarów chronionych i nowych użytków ekologicznych																	
1.2.1 Przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej	-	Gminy, powiat	Rejestr Pomniki przyrody i użytki ekologiczne		+												
1.2.2 Podjęcie inicjatyw w celu utworzenia Parku Krajobrazowego i rezerwatu Fidest	-	Klub Ekologiczny, Gmina, powiat	Wspomaganie działań		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.2.3 Objęcie ochroną istniejące wydmy	-	Konserwator przyrody, gmina, stowarzyszenie	Wspomaganie działań														
1.2.4 Opieka nad cennymi przyrodniczo terenami	-	Konserwator przyrody, gmina	Wspomaganie działań														

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji													
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.3 Likwidacja zagrożeń środowiska																	
1.3.1	-	Gminy, właściciele obiektów	Bezpośrednie wykonanie we własnych jednostkach, współdziałanie z gminami oraz organizowanie i prowadzenie szkolenia	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.3.2	+/-	Ośrodek Doradztwa Rolnego, powiat, gminy	Współdziałanie, organizacja szkoleń	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.3.3	+/-	Gminy, powiat, wytwórcy odpadów niebezpiecznych	Współdziałanie, współfinansowanie działań, organizacja szkoleń		+												
1.3.4	+/-	Gminy, powiat, nadleśnictwo, stowarzyszenia –	Wspomaganie i koordynacja, współfinansowanie, organizacja szkoleń		+												
1.3.5	+/-	Gminy, powiat, właściciele obiektów	Decyzje o dopuszczalnych normach zanieczyszczeń, współpraca	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.3.6	+/-	Gmina, powiat, WIOŚ, Powiatowy Inspektorat kompetencji, Weterynarii, Sanepid	Bezpośrednie wykonanie wg kompetencji, wymiana informacji z innymi urzędami i instytucjami,														

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji													
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.4 Powiększenie lesistości i dbałość o stan sanitarny lasów																	
1.4.1 Zalesianie gruntów klasy V i VI w dostosowaniu do siedliska	+/-	powiat, właściciele gruntów, nadleśnictwa, gminy, WFOŚ	Przyznawanie dotacji na częściowe pokrycie kosztów zalesienia na gruntach nie stanowiących własności Skarbu Państwa.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.4.2 Poprawa stanu sanitarnego i czystości lasów dzięki odpowiedniej pielęgnacji	+/-	Nadleśnictwa, właściciele gruntów	Współdziałanie,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.4.3 Likwidacja dzikich wysypisk odpadów	+/-	Gminy, właściciele gruntów	Współdziałanie,	+													
1.4.4 Zachowanie enklaw i korytarzy ekologicznych umożliwiających bytowanie zwierząt	-	Wydział Ochr. Środow. UW, powiat, gminy, administratorzy dróg, inwestorzy, nadleśnictwa	Bezpośrednie działanie w Promocja, wspieranie działań.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.4.5 Łączenie poszczególnych fragmentów lasów, zadrzewień i zakrzewień w połączone kompleksy leśne	-	Gminy, Nadleśnictwa	Współdziałanie,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.4.6 Stosowanie korytarzy ekologicznych i przepustów dla zwierząt pod drogami	-	Wydział Ochr. Środow. UW, gminy, zarządcy dróg	Wykonanie bezpośrednie na drogach powiatowych, promocja, wspieranie działań.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.5 Ochrona gleb cennych rolniczo oraz dostosowanie produkcji do siedliska, możliwości gospodarstwa i rynku zbytu																	
1.5.1 Przestrzeganie zasady nie przeznaczania na inne cele niż rolnicze gruntów klas poniżej IV	+/-	Gminy, powiat	Bezpośredni udział wg kompetencji, współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.5.2 Stosowanie integrowanych metod produkcji rolniczej i odpowiednich zabiegów agrotechnicznych	+/-	Ośrodki doradztwa rolniczego, właściciele gospodarstw	Promocja, wspieranie działań.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.5.3 Produkcja zdrowej ekologicznej żywności	-	Producenci żywności,	Współdziałanie, promocja	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji													
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.6 Edukacja ekologiczna – Podniesienie świadomości ekologicznej																	
1.6.1 Opracowanie i realizacja programu edukacji ekologicznej	+	Powiat, gminy, dyrektorzy placówek oświatowych, ODR, szkoły rolnicze, stowarzyszenia	Wykonanie we własnych jednostkach, współdziałanie z gminami oraz organizowanie i prowadzenie szkoleń metodycznego	+													
1.6.2 Propagowanie zdrowego trybu życia	+	Sanepid, SP ZOZ, gminy, powiat	Bezpośredni udział we własnych jednostkach, współdziałanie	+													
1.6.3 Utworzenie ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych	+/-	Gminy, nadleśnictwo, stowarzyszenia	Wspieranie działań,														
1.6.4 Program szkoleń z zakresu przyjaznego środowisku korzystania i użytkowania ochrony roślin i nawozów sztucznych	+	ODR, powiat, gminy, szkoły rolnicze, WFOŚ, Urząd Marszałkowski	Współdziałanie w zakresie organizacji szkoleń, udostępnianie pomieszczeń i środków audiowizualnych.	+													
1.7 Ochrona walorów kulturowo-krajobrazowych																	
1.7.1 Podniesienie jakości ładu przestrzennego Powiatu patrz p. 5.3.	-	Gminy, powiat, nadzór budowlany, konserwator zabytków, działań	Bezpośrednie działanie wg kompetencji, koordynacja działań	+													
1.7.2 Wyeksponowanie i objęcie skuteczną ochroną walorów krajobrazowo – kulturowych Powiatu patrz p. 5.4.	+/-	Gminy, powiat, konserwator przyrody i zabytków	Współdziałanie z gminami														
1.7.3 Podniesienie poziomu estetyki i harmonii architektury Powiatu patrz p. 5.5.	+/-	Gminy, powiat,	Współpraca i współdziałanie														

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji													
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
2. Turystyka, MŚP i przyciągnięcie inwestycji wykorzystującej walory powiatu źródłem tworzenia nowych miejsc pracy																	
2.1. Tworzenie warunków do rozwoju turystyki weekendowej, przyrodniczej i kwalifikowanej																	
2.1.1	Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych, poprawa stanu środowiska jako podstawa atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej powiatu	+/-	Gminy, powiat, konserwator przyrody, WIOS	Bezpośrednie działanie wg kompetencji, współpraca z gminami,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.1.2	Wzbogacenie infrastruktury technicznej	+/-	Gminy, powiat	Bezpośrednie działanie wg kompetencji, współpraca z gminami,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.1.3	Wzbogacenie i uporządkowanie infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej	+/-	Gminy, powiat	Bezpośrednie działanie wg kompetencji, współpraca z gminami,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.1.4	Aktywizacja turystyczna i gospodarza rzek	-	Gminy, Agencja Rozwoju Turystyki, stowarzyszenia	Inicjowanie współpracy, współdziałanie, promocja	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.1.5	Organizacja atrakcyjnych cyklicznych imprez, charakterystycznych dla powiatu	+	Gminy, powiat, stowarzyszenia	Organizacja imprez, współdziałanie, promocja	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.1.6	Promowanie działalności związanej z wytwarzaniem pamiątek	+	Gminy, powiat, Cech Rzemiosł Różnych,	Współdziałanie, promocja	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.1.7	Zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne, szczególnie cieków wodnych z zachowaniem pojemności przyrodniczej środowiska	+/-	Gminy, powiat, stowarzyszenia, inwestorzy	Współdziałanie, promocja	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.1.7.1.	We współpracy z gminami wyodrębnienie miejsc, szczególnie atrakcyjnych turystycznie	-	Gminy, powiat,	Współdziałanie		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.1.7.2.	Utworzenie powiatowego centrum informacji i promocji turystycznej w Wyszkowie	+/-	Miasto Wyszków	Inicjowanie współpracy, współdziałanie												+	
2.1.7.3.	Opracowanie danych o pojemności przyrodniczej, szczególnie cieków wodnych	-	Gminy, powiat	?													
2.1.7.4.	We współpracy z gminami budowa przystani wodnych i miejsc biwakowych	-	Gminy, stowarzyszenia, inwestorzy	Współpraca, promocja		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji															
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
2.1.1.1. Rozwój produkcji rolniczej	+/-	Ośrodki Doradztwa Rolnego, producenci, województwo samorządowe, gminy, powiat,	Współpraca, promocja	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.1.1.1.1. Wspieranie tworzenia grup producenckich	+/-	Producenci, Ośrodki Doradztwa Rolnego, gminy, powiat	Współpraca, udzielenie wsparcia merytorycznego	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.1.1.1.2. Wspieranie rozwoju usług okolorolniczych	+/-	Gminy, powiat	Inicjowanie współpracy, wsparcie merytoryczne	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.1.1.1.3. Wspieranie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego	+/-	Firmy przetwórcze, gminy, powiat	Inicjowanie współpracy, współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.2. Wspieranie sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)																			
2.2.1. Rozwój instytucji współpracujących z biznesem	+/-	Gminy, banki, Powiatowy Urząd Pracy, cech rzemiosł	Inicjowanie współpracy, współdziałanie, promocja, udzielenie pomocy merytorycznej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.2.2. Szkolenia dotyczące możliwości pozyskiwania środków pomocowych i innych funduszy	+	Gmina, powiat, województwo samorządowe i wojewoda, organizacje pozarządowe	Współpraca, organizacja szkoleń	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.2.3. Stosowanie ulg i zwolnień podatkowych	-	Gminy	?																
2.2.4. Utworzenie mechanizmu funduszy celowych	+/-	Gminy, powiat, województwo, stowarzyszenia	Inicjowanie współpracy, Organizacja i współdziałanie, udzielenie pomocy merytorycznej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji													
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
2.3. Przecignięcie inwestycji wykorzystujących naturalne walory środowiskowe i kulturowe Powiatu																	
2.3.1. Inwentaryzacja wolnych terenów inwestycyjnych	+/-	Gminy, powiat	Bezpośrednie wykonanie na własnych terenach, współpraca z gminami														
2.3.2. Aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego	-	Gminy	?														
2.3.3. Dążenie do regulacji stanów prawnych nieruchomości	+/-	Gminy, powiat, właściciele	Bezpośrednie wykonanie na gruntach powiatu, współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+							
2.3.4. Opracowanie i wdrożenie systemu zachęt inwestycyjnych dla inwestorów	+/-	Gminy, powiat	Współpraca, promocja, stwarzanie sprzyjającego klimatu	+	+	+	+										
2.3.5. Sukcesywna spójna promocja przez samorządy gmin, powiatu i województwa możliwości inwestowania w Powiecie na różnych forach	+/-	Gminy, powiat, województwo	Inicjowanie współpracy między samorządami, promocja	+	+	+	+	+	+	+							+
2.3.6. Uzyskanie dogodnej wystarczającej infrastruktury technicznej zwłaszcza na obszarach wiejskich - patrz p. 5.2.	+/-	Gminy, powiat, województwo	Bezpośrednie wykonanie wg kompetencji, współdziałanie,	+	+	+	+	+	+	+							+
2.3.6.1. Inwentaryzacja istniejących systemów infrastrukturalnych, w tym ich stanu	+/-	Jak wyżej	Jak wyżej	+	+	+	+										
2.3.6.2. Oszacowanie potrzeb w zakresie rozwoju systemów infrastrukturalnych przy dostosowaniu rozwiązań do warunków lokalnych	+/-	Jak wyżej	Jak wyżej	+	+	+	+										
2.3.6.3. Opracowanie spójnych koncepcji rozwoju układów infrastrukturalnych, w podziale na etapy	+/-	Jak wyżej	Jak wyżej														
2.3.6.4. Pozyskanie środków finansowych na realizację poszczególnych elementów programu	+/-	Jak wyżej	Jak wyżej	+	+	+	+	+	+	+							+
2.3.6.5. Sukcesywna realizacja programu działania	+/-	Jak wyżej	Jak wyżej														+
2.3.7. Podniesienie poziomu estetyki i harmonii architektury Powiatu – patrz p. 5.5.	+/-	Jak wyżej	Jak wyżej														+

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji															
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
2.3.8. Rozwinięty system komunikacyjny Powiatu patrz p. 5.7.				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.4. Dobre zarządzanie w powiecie i gminach																			
2.4.1. Przyjazne urzędy																			
2.4.1.1. Nowe formy organizacji i obsługi mieszkańców i inwestorów przez urzędy i jednostki organizacyjne samorządów	+/-	gminy, powiat, delegatury urzędów centralnych i wojewódzkich	Działania bezpośrednie w powiatowych jednostkach organizacyjnych, współpraca z gminami oraz konsultacje społeczne.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.4.1.2. Utworzenie systemu informacji o powiecie i gminach oraz usprawnienie współpracy z otoczeniem	+	Gminy, powiat	Działania bezpośrednie w powiatowych jednostkach organizacyjnych, współpraca z gminami oraz konsultacje społeczne.																
2.4.2. Poprawa wyposażenia i warunków pracy w urzędach	+	Gminy, powiat, delegatury urzędów centralnych i wojewódzkich	Działania bezpośrednie w powiatowych jednostkach organizacyjnych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.4.3. Ustawiczne podnoszenie kwalifikacji pracowników samorządowych i radnych	+	j.w.	j.w.																
2.4.4. Podejmowanie działań zmierzających do wzrostu aktywności gospodarczej w powiecie zmniejszenia bezrobocia																			
2.4.4.1. Działania na rzecz uaktywnienia bezrobotnych	+	Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, PUP, gminy, powiat	Bezpośrednie działanie wg kompetencji, współdziałanie z innymi podmiotami	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.4.4.2. Działania w zakresie wzrostu poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców	+	Gminy, powiat, stowarzyszenia i fundacje, ODR, wojewódzki i powiatowy urząd pracy, szkoły	Organizowanie szkoleń i pomoc w kształceniu.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.4.5. Współpraca i współdziałanie między samorządami i organizacjami pozarządowymi	+	Gminy, powiat, województwo	Współdziałanie, ściśle wymiana informacji i koordynacja działań	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji																			
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015					
3.2.9. Wzbogacanie oferty powiatu w zakresie szkolnictwa wyższego	+/-	Szkoły wyższe, powiat, gminy	Inicjowanie działań, współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
3.2.10. Ustawiczna edukacja ekologiczna	+/-	Powiat, gminy, dyrektorzy placówek oświatowych, ODR, szkoły rolnicze, stowarzyszenia	Wykonanie we własnych jednostkach, współdziałanie z gminami oraz organizowanie i prowadzenie szkoleń metodycznego	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
3.3. Podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców powiatu																							
3.3.1. Organizowanie kursów, szkoleń i innych form kształcenia dorosłych	+/-	Centrum Kształcenia Ustawicznego, Centrum Kształcenia Praktycznego, Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Cech Rzemiosł Różnych, ZDZ, gminy, powiat	Współpraca, współdziałanie organizacyjne, współfinansowanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.3.2. Przekwalifikowanie zawodowe dostosowane do rynku pracy	+	Powiat, wojewódzki i powiatowy UP, szkoły CKP, PCKZ	Bieżąca realizacja zadań własnych powiatu	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.3.3. Dokształcanie w zakresie prowadzenia własnej działalności	+	Wojewódzki i powiatowy UP, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Centrum Kształcenia Praktycznego, Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Cech Rzemiosł Różnych, ZDZ, gminy, powiat	Realizacja zadań wg kompetencji	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.3.4. Dokształcanie rolników i przedsiębiorców w zakresie dostosowania do wymogów Unii Europejskiej	+/-	Województwo, powiat, gminy, ODR, organizacje pozarządowe, CKP, PCKZ	Współpraca, współfinansowanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji															
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
3.3.5. Edukacja w zakresie wykonywania pracy zawodowej niepełnosprawnych	+/-	Dzienne Centrum Aktywności, Stowarzyszenie PSOUU, PPP, PCKZ	Współpraca	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.3.6. Edukacja w zakresie przeciwdziałania postawom roszerzeniowym	+/-	Organizacje pozarządowe, powiat, gminy, szkoły	Współdziałanie, wspieranie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.3.7. Planowanie kształcenia ustawicznego dla dorosłych	+/-	Centrum Kształcenia Ustawicznego, PCKZ, Centrum Kształcenia Praktycznego, Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Cech Rzemiosł Różnych, ZDZ, gminy, powiat	Współpraca, współdziałanie organizacyjne, współfinansowanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.3.8. Edukacja ekologiczna – Podniesienie świadomości ekologicznej – patrz punkt 1.6.	+/-			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.4. Aktywizacja środowisk lokalnych do czynnego udziału w życiu miasta, gmin i powiatu																			
3.4.1. Uspółecznienie procesów decyzyjnych dotyczących gmin i powiatu – konsultowanie planowanych zadań samorządów z organizacjami pozarządowymi w ramach ich statutowego obszaru działania	+/-	Powiat, gminy, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia,	Wspieranie działań organizacji pozarządowych, konsultacje społeczne,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.4.2. Utworzenie funduszu wspierania inicjatyw obywatelskich.	+/-	Gminy, powiat, organizacje pozarządowe	Inicjowanie działań, współdziałanie i współfinansowanie				+												
3.4.3. Kontraktowanie usług i zlecanie zadań organizacjom pozarządowym.	+	Gminy, powiat, organizacje pozarządowe	Wykonanie wg kompetencji				+												
3.4.4. Respektowanie ustalonych zasad i form współdziałania samorządów i organizacji pozarządowych	+	Powiat, gminy, organizacje pozarządowe	Współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji																	
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015			
3.4.5. Wsparcie statutowych działań organizacji pozarządowych	+	Powiat, gminy,	Współdziałanie, kontraktowanie usług, pomoc merytoryczna	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
3.4.6. Utworzenie ogólnodostępnej bazy informacyjnej	+	Powiat, gminy, organizacje pozarządowe	Inicjowanie działań, współdziałanie		+	+															
3.4.7. Utworzenie bazy informacyjno-edukacyjnej dla bezrobotnych	+	Powiat, gminy, PUP, organizacje pozarządowe	Inicjowanie działań, współdziałanie		+	+															
3.4.8. Monitoring i analiza potrzeb społecznych	+/-	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, powiat, gminy, organizacje pozarządowe	Wykonanie wg kompetencji	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.5. Bogata oferta spędzania czasu wolnego																					
3.5.1. Wzbogacenie oferty kulturalnej w powiecie	+	Powiat, gminy, domy kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Bezpośrednie wykonanie wg kompetencji, współpraca, koordynacja działań	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.5.2. Utworzenie centrum kulturalnego dla regionu Puszczy Białej	+/-	Powiat, gminy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Współpraca,			+															
3.5.3. Aktywizacja i wspieranie inicjatyw społecznych	+/-	Powiat, gminy, organizacje pozarządowe	Wspieranie działań, pomoc merytoryczna, kontraktowanie usług	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.5.4. Możliwości rozwijania zainteresowań w klubach i kołach zainteresowań np. Liga Morska	-	Powiat, gminy, domy kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Wspieranie działań,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji													
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
4. Poprawa bezpieczeństwa publicznego, socjalnego i ochrony zdrowia																	
4.2. Wzrost poczucia bezpieczeństwa publicznego																	
4.2.1. Dopuszczenie służb publicznych i ratowniczych (PSP, pogotowie ratunkowe, policja)	+/-	Województwo, powiat, gminy	Zabieganie o środki oraz finansowanie bezpośrednie.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.2.2. Poprawa skuteczności działań policji, straży miejskiej i agencji ochrony	+/-	Województwo, powiat, gminy, policja, straż miejska,	Współpraca,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.2.3. Wzrost zaufania społecznego do instytucji ścigania i wymiaru sprawiedliwości	+/-	Państwo, województwo, powiat, gminy, instytucje ścigania i wymiaru sprawiedliwości	Współpraca, inicjowanie działań	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.2.4. Zainicjowanie obywatelskich form poprawy bezpieczeństwa publicznego	+/-	Województwo, powiat, gminy, policja, straż miejska	Opracowanie i realizacja wspólnego programu	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.2.4.1. Program „Bezpieczny Powiat”	+/-	Województwo, powiat, gminy, policja, straż miejska	Opracowanie i realizacja wspólnego programu	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.2.4.2. Programy osiedlowe („bezpieczne osiedle”)	-	Gminy, policja, straż miejska, powiat	Współpraca	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.2.5. Współpraca władz i przedsiębiorstw i społeczeństwa zakresie poprawy bezpieczeństwa	+/-	Powiat, gminy, instytucje ścigania i wymiaru sprawiedliwości, organizacje pozarządowe	Inicjowanie działań, współpraca	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji													
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
4.3. Ograniczenie zakresu patologii społecznych																	
4.3.1. Organizowanie świetlic terapeutycznych w szkołach	+/-	Gminy, powiat, organizacje pozarządowe, szkoły	Bezpośredni udział we własnych jednostkach, współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.3.2. Propagowanie zdrowego stylu życia	+	Sanepid, SP ZOZ, gminy, powiat, szkoły, PPP	Bezpośredni udział we własnych jednostkach, współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.3.3. Minimalizacja skutków patologii społecznych	+	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, samopomocowe, policja, powiat, gminy, instytucje ścigania i wymiaru sprawiedliwości	Bezpośredni udział we własnych jednostkach, inicjowanie i współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.3.4. Rozwój form samopomocowych	+	Klub Abstynenta, PSOJU, OPS, PCPR, ośrodki pomocy społecznej, MONAR, powiat, gminy, PPP	Inicjowanie i współdziałanie, bezpośredni udział we własnych jednostkach,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.3.5. Praca terapeutyczna z rodzinami patologicznymi	+	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, samopomocowe, parafie, powiat, gminy	Bezpośredni udział we własnych jednostkach, współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.3.6. Stworzenie sprawnych systemów pomocy dla osób uzależnionych (poradnie, ośrodki)	+	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, PPL, organizacje pozarządowe, szkoły, samopomocowe, poradnie, powiat, gminy	Bezpośredni udział we własnych jednostkach, współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji																		
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015				
4.3.7. Organizowanie czasu wolnego młodzieży.	+	Szkoły, domy kultury, organizacje pozarządowe, parafie, powiat, gminy	Bezpośredni udział we własnych jednostkach, współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
4.3.8. Kluby osiedlowe	-	Gminy, powiat, organizacje pozarządowe,	Współdziałanie,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.4. Poprawa jakości i dostępności usług medycznych																						
4.4.1. Zapewnienie opieki zdrowotnej z dostosowaniem do potrzeb mieszkańców powiatu	+	Kasy chorych, województwo, powiat, SP ZOZ, N ZOZ	Zadania prowadzone bezpośrednio w SP ZOZ. Inicjowanie działań profilaktycznych na terenie powiatu. Wspieranie organizacyjne prowadzonych badań.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.4.2. Dostęp do lekarzy specjalistów	+	Kasy chorych, województwo, powiat, gminy, SP ZOZ, N ZOZ, lekarze specjaliści		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.4.3. Rozwój profilaktyki zdrowotnej	+	Kasy chorych, województwo, powiat		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.4.3.1. Wszelchstronne i powszechne badania profilaktyczne	+	Kasy chorych, województwo, powiat		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.4.3.2. Profilaktyka chorób stomatologicznych, urologicznych nowotworowych i układu krążenia	+	Kasy chorych, województwo, powiat		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.4.4. Propagowanie zdrowego trybu życia	+	Sanepid, SP ZOZ, gminy, powiat	Bezpośredni udział we własnych jednostkach, współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji													
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
4.5. Usprawnienie pomocy społecznej i wzbogacenie oferty dla niepełnosprawnych																	
4.5.1. Współpraca instytucji udzielających pomoc społeczną	+	PCPR, OPS, PCK, MONAR, PSOU, Stowarzyszenie Wazna Róża, powiat, gminy	Bezpośredni udział we własnych jednostkach, współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.5.2. Kontraktowanie usług opiekuńczych i pomocowych w organizacjach pozarządowych	+	Dzienne Centrum Aktywności, PCK, MONAR, Stowarzyszenie Wazna Róża, powiat, gminy	Bezpośredni udział we własnych jednostkach, współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.5.3. Pozyskiwanie środków i organizowanie wszechstronnej pomocy osobom o niskim standardzie socjalnym	+	PCPR, OPS, PCK, MONAR, PSOU, Stowarzyszenie Wazna Róża, powiat, gminy	Bezpośredni udział we własnych jednostkach, współdziałanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.5.4. Zmiana mentalności mieszkańców w zakresie niskiej zaradności, postaw roszczeniowych i pokoleniowych przyzwyczajają do korzystania z pomocy społecznej	+	Powiat, gminy, CKP, organizacje pozarządowe, PCPR, ośrodki pomocy społecznej, szkoły,	Inicjowanie działań, współpraca, bezpośredni udział we własnych jednostkach	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.5.5. Likwidacja barier architektonicznych	+/-	Powiat, gminy, właściciele obiektów, PCPR,	Bezpośredni udział we własnych jednostkach, środki PFRON	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.5.6. Zapewnienie kompleksowej i wielospecjalistycznej pomocy w zakresie rehabilitacji, terapii, stymulacji i wspierania rozwoju oraz dostępu do dóbr i usług umożliwiających osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym	+	j.w.	j.w.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.5.7. Oferta edukacyjna dostosowana do potrzeb i możliwości, szkolenia w zakresie pracy, tworzenie miejsc pracy na otwartym rynku pracy dla osób niepełnosprawnych	+	Powiat, PCPR, ośrodki pomocy społecznej, PCKZ, organizacje pozarządowe	Bezpośredni udział we własnych jednostkach, współpraca, kontraktowanie usług	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.5.8. Prowadzenie poradnictwa i wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin	+	Powiat, PCPR, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe	Bezpośredni udział we własnych jednostkach, współpraca, kontraktowanie usług	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.5.9. Utworzenie mieszkalnictwa chronionego	+/-	Gminy, powiat, PCPR	Współpraca	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Działania	Czy jest to zadanie powiatu?	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Działania powiatu	Proponowany termin realizacji													
				2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
5. Uzyskanie ładu w przestrzeni																	
5.2. Przyciągnięcie inwestycji wykorzystujących walory środowiskowe i kulturowe Powiatu patrz p. 2.3.																	
5.3. Pełne uzbrojenie terenów wiejskich																	
5.3.1. Inwentaryzacja istniejących systemów infrastrukturalnych, w tym ich stanu	- / +	Gminy, powiat, województwo	Bezpośrednie wykonanie wg kompetencji, współdziałanie,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5.3.2. Oszacowanie potrzeb w zakresie rozwoju systemów infrastrukturalnych, przy założeniu dostosowania proponowanych rozwiązań do warunków lokalnych	- / +	Gminy, powiat, województwo	Bezpośrednie wykonanie wg kompetencji, współdziałanie,		+												
5.3.3. Opracowanie spójnych koncepcji rozwoju układów infrastrukturalnych, w podziale na etapy (zarówno co do dokumentacji projektowej jak i realizacji)	- / +	Gminy, powiat, województwo	Bezpośrednie wykonanie wg kompetencji, współdziałanie,			+											
5.3.4. Pozyskanie środków finansowych na realizację poszczególnych elementów programu	+/-	Gminy, powiat, województwo	Bezpośrednie wykonanie wg kompetencji, współdziałanie,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5.3.5. Sukcesywna realizacja programu działania	+/-	Gminy, powiat, województwo	Bezpośrednie wykonanie wg kompetencji, współdziałanie,					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5.4. Podniesienie jakości ładu przestrzennego Powiatu																	
5.4.1. Przeprowadzenie analizy spójności obecnie funkcjonujących dokumentów planistycznych (zarówno na poziomie gmin jak i Powiatu)	- / +	Gminy, powiat, konserwator zabytków, nadzór budowlany	Współdziałanie z gminami i konserwatorem zabytków	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5.4.2. Korekta zapisów planistycznych mających na celu wykreowanie spójnej wizji przestrzennej Powiatu	-	Gminy, powiat	Współdziałanie z gminami	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5.4.3. Sukcesywne opracowywanie – w skoordynowany sposób (zarówno co do harmonogramu powstania jak i treści oraz zakresu ustaleń) planów miejscowych jako narzędzia realizującego zapisy planistyczne na poziomie gminy	-	Gminy	?														

VI. System Zarządzania Strategią

Opracowanie strategii rozwoju powiatu, zakończone Uchwałą Rady Powiatu o przyjęciu dokumentu Strategii i przystąpieniu do jej realizacji, stawia przed władzami powiatu (i gmin – zgodnie z deklaracjami) konieczność:

- określenia sposobów jej realizacji,
- obserwacji realizacji celów i zadań
- aktualizacji strategii.

Określenie systemu zarządzania Strategią jest bardzo ważnym, lecz często niedocenianym elementem Agendy 21. Decyduje on bowiem o tym, czy w miarę upływu czasu dynamika procesu realizacji Strategii będzie rosła czy słabnąć.

VI.1. Określenie sposobów realizacji Strategii

Jakie zadania stoją przed władzami w zakresie ustalenia sposobów realizacji Strategii?

1. Należy rozstrzygnąć, czy realizację strategii przejmą dotychczasowe struktury organizacyjne, czy ze względu na stopień złożoności zadań, współdziałania między różnymi podmiotami oraz możliwość wykorzystania potencjału społecznego, należy zaproponować nowe struktury. Ważne, aby niezależnie od wyboru nowej czy starej struktury, wskazać zespół i koordynatora (osobę, wydział, referat, komisję) realizacji strategii. Zespół ten musi posiadać wystarczająco silną pozycję kompetencyjną, aby móc wprowadzić w życie strategię, która – z natury – jest zbiorem działań nietypowych, wymykających się rutynie funkcjonowania gremiów zarządzających i wykonawczych. Dodatkowo, jeśli uwzględnić w realizacji strategii niezależne przecież od powiatu samorzady gminne, które przystąpią do realizacji strategii, konieczność koordynacji rośnie. Określone w strategii zadania muszą znaleźć konkretnych i odpowiedzialnych adresatów. Należy też rozwijać zróżnicowane i odpowiednie do zadań formy współpracy, często z administracją województwa, innymi gminami i administracją rządową
2. Należy rozstrzygnąć, w jaki sposób będą podejmowane decyzje w Radzie Powiatu:

Rozdział VI. System zarządzania strategią

- czy uchwalany co roku budżet stanowi finansowy obraz realizacji zadań wynikających ze strategii ?,
 - czy pokusić się o wdrożenie Wieloletnich Planów Inwestycyjnych, które precyzyjnie określą dochody i wydatki, w tym zamierzenia inwestycyjne w perspektywie kilku lat ?,
 - czy wdrożyć budżet zadaniowy (budżet programów), umożliwiający w sposób systemowy wybór najkorzystniejszych działań i zamierzeń i poprawę ?,
3. Należy ustalić stały monitoring realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu jako narzędzie oceny stopnia jej realizacji. Monitoring obejmuje systematyczną obserwację i ocenianie skuteczności strategii oraz warunków zewnętrznych i wewnętrznych, w tym zwłaszcza specjalnie dobranych elementów i aspektów. Służyć powinien on do:
- rozpoznania, wg jakiego scenariusza postępuje rozwój (zmiany struktur społeczno-gospodarczych i przestrzennych), zwłaszcza ostrzeganiu przed zagrożeniami,
 - wykrycia sytuacji, wymagającej podjęcia decyzji o korekcie lub o zmianie strategii,
 - wykrycia zbliżania się momentu „rozwidleń” dróg rozwoju, ewentualnie innych sytuacji, wymagających podjęcia decyzji strategicznych.
 - oceny stopnia realizacji poszczególnych celów strategicznych, co umożliwi wskaźnikowy system monitorowania strategii.
4. W przypadku strategii zrównoważonego rozwoju jako elementu procesu Agendy 21, niezwykle istotny jest społeczny system monitorowania jakościowych zmian w powiecie, w tym stopnia społecznej satysfakcji z realizacji celów wyznaczonych przez strategię.
5. Proponuje się zastosowanie następującego trybu postępowania:
- Raz lub dwa razy w roku Zarząd Powiatu zdawać będzie Radzie sprawozdanie z postępów w realizacji Strategii
 - W tym celu ustanowiony będzie wskaźnikowy system obserwacji (monitorowania) postępów oraz okoliczności zewnętrznych, które mogą mieć wpływ na skuteczność wdrażania i realizacji strategii.
 - Podobnie, co najmniej dwa razy w roku powinien być dokonywany - w ramach monitoringu strategii - przegląd celów i zadań strategicznych oraz postępów i trudności w realizacji Strategii przez grupę, która na warsztatach tworzyła Strategię (proponowana jest kontynuacja jej pracy np. jako Komitet (Stowarzyszenie, Rada, Komisja) „Agenda 21”.
6. W procesie wdrażania strategii, poza procesem planowania operacyjnego należy:
- prowadzić działalność informacyjno-promocyjną, tj. informowanie opinii publicznej, zwłaszcza aktywnej części powiatowej wspólnoty,

Rozdział VI. System zarządzania strategią

- koordynować i organizować działania, ich przygotowanie i wzmocnianie stopnia zaangażowania uczestników procesu, m.in. poprzez delegowanie zadań do małych zespołów w celu przygotowania i wdrażania konkretnych projektów i programów.
7. Na efektywność procesu realizacyjnego wpływają też szkolenia podnoszące poziom świadomości i umiejętności ludzi zaangażowanych w realizację strategii.
 8. Należy uwzględnić system aktualizacji strategii jako działanie wprężnięte w system: ze względu na długookresowy charakter planowania, następujące szybkie zmiany prawne, organizacyjne, wreszcie elastyczność w dostosowaniu się do priorytetów w zakresie uzyskiwania zewnętrznych środków finansowych.

VI.2. Monitoring strategii

Ważnym instrumentem sprawdzającym realizację stanie się specjalnie opracowany wskaźnikowy system monitorowania strategii. Jego zadaniem jest pomoc w określaniu stopnia realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz monitorowanie postępu procesu zrównoważonego rozwoju powiatu. W tabeli poniżej określono przykładowe wskaźniki oraz inne informacje.

Wskaźnikowy system monitorowania Strategii:

Działania	Podmioty wykonujące lub współpracujące	Zadanie powiatu
1. Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowo-kulturowych:		
1.1. Zachowanie walorów krajobrazowych, szczególnie dolin rzecznych	<ul style="list-style-type: none"> - % podczyszczanych ścieków kanalizacji deszczowej do wszystkich ścieków kanalizacji deszczowej - % linii brzegowej ze swobodnym dostępem do rzek do całej linii brzegowej - objętość zbiorników małej retencji 	Służby gmin i powiatu
1.2. Utworzenie obszarów chronionych i nowych użytków ekologicznych	<ul style="list-style-type: none"> - Stan fitosanitarny obszarów chronionego krajobrazu - Obszar (powierzchnia w ha) chronionego krajobrazu - Ilość użytków ekologicznych, - Procent terenów niezagospodarowanych, - Procent terenów otwartych, - Ilość i powierzchnia założonych korytarzy ekologicznych - Ilość wydanych decyzji w zakresie ochrony istniejącego dziedzictwa 	Służby gminy, Nadleśnictwo, WIOŚ
1.3. Likwidacja zagrożeń środowiska	<ul style="list-style-type: none"> - % powierzchni powiatu objętej siecią kanalizacyjną, - % ludności powiatu korzystającej z podłączenia do sieci kanalizacyjnej - % ścieków oczyszczanych do wszystkich ścieków wytwarzanych - % podczyszczanych ścieków kanalizacji deszczowej do wszystkich ścieków kanalizacji deszczowej 	Służby gmin i powiatu, administratorzy wysypisk, podmioty gospodarcze działające w celu odzysku surowców wtórnych, WJŚ, WIOŚ, Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski

	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość nowopodłączonych gospodarstw do sieci kanalizacyjnej - Długość sieci kanalizacyjnych - Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków - Ilość zmodernizowanych oczyszczalni ścieków - Ilość zagospodarowanych osadów ściekowych - Ilość nowowytwarzanych separatorów - Ilość odbiorców podłączonych do sieci kanalizacyjnej, - Ładunek zanieczyszczeń trafiający z powiatu do odbiorników, - Ilość odbieranych ścieków do kanalizacji - Ilość odzyskanych surowców wtórnych, liczba mieszkańców objętych programem segregacji odpadów - Ilość specjalistycznych środków transportu do wywozu nieczystości i ilość km/ton - Ilość wykorzystanych odpadów, ilość odpadów zutyfizowanych. - Wielkość nakładów na inwestycje w dziedzinie zagospodarowania odpadów stałych - Wskaźniki zanieczyszczenia wód podziemnych i gleb w relacji do norm krajowych i UE - Ilość podłączonych gospodarstw domowych do sieci c.o. - Ilość kW wytworzonych i oddanych do sieci pochodzących z odnawialnych źródeł energii - Ilość zmodernizowanych kotłowni przystosowanych do paliw przyjaznych środowisku - Ilość odbiorców podłączonych do sieci gazowej - Procent powierzchni powiatu objętej siecią gazową - Ilość wydanych decyzji administracyjnych dot. ochrony i kształtowania środowiska. - Wielkość zużycia energii elektrycznej, ciepłej i ciepłej wody w gminie - Moc zainstalowanych alternatywnych źródeł energii - Stan zanieczyszczenia powietrza wg poszczególnych parametrów - Ilość działań zmniejszających poziom zanieczyszczeń u źródeł i ich efekty - Stan poziomu hałasu wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych
--	--

<p>1.4. Powiększanie lesistości i dbałość o stan sanitarny lasów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość ha zalesionych - Procent lesistości gminy - Liczba zalesionych nowych gruntów - Stan fitosanitarny lasów w gminie/powiecie - Powierzchnia utworzonych stref buforowych w ha - Procent lesistości gminy/powiatu - Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk odpadów - Wskaźniki zanieczyszczenia wód podziemnych i gleb w relacji do norm krajowych i UE - Liczba wykonanych korytarzy ekologicznych i przepustów dla zwierząt pod drogami 	<p>Służby powiatu i gmin, Nadleśnictwo, WIOS, SANEPID, zarządcy dróg</p>
<p>1.5. Ochrona gleb cennych rolniczo oraz dostosowanie produkcji do siedliska, możliwości gospodarstwa i rynku zbytu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - % powierzchni gruntów klasy IV i wyższej wyłączonych z produkcji rolnej do wszystkich gruntów rolnych - % powierzchni gruntów ze stosowanymi integrowanymi metodami produkcji do wszystkich gruntów rolnych - ilość producentów żywności uznanej za ekologicznie zdrową 	<p>Służby gmin i powiatu, producenci żywności</p>
<p>1.6. Edukacja ekologiczna – Podniesienie świadomości ekologicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba uczestników szkoleń w zakresie edukacji ekologicznej, - Liczba uczestników konkursów ekologicznych, - Liczba korzystających ze ścieżki dydaktycznej, - Procent mieszkańców gminy/powiatu objętych programem, - Ilość imprez ekologicznych, - Procent mieszkańców biorących udział w imprezach ekologicznych, - Ilość wspólnych (szkoły+organizacje pozarząd.+gmina/powiat) działań ekologicznych na terenie gminy, - Ilość zielonych szkół funkcjonujących na terenie gminy/powiatu 	<p>Służby powiatu i gmin, szkoły, informacje od podmiotów szkolących, organizacji pozarządowych,</p>
<p>1.7. Ochrona walorów kulturowo-krajobrazowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - procent pokrycia obszaru powiatu miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego - ilość obiektów negatywnie wyróżniających się w krajobrazie powiatu - procentowy stopień objęcia ochroną docelową wartościowych zespołów przyrodniczych i krajobrazowych - uzyskanie katalogu informacji o walorach krajobrazowo-kulturowych powiatu 	<p>Gminy, służby planistyczne, powiatowy nadzór budowlany, ankiety</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - procent mieszkańców dostrzegających konieczność ochrony estetyki i harmonii architektury Powiatu - uzyskanie katalogu rozwiązań, wytycznych i wzorników w zakresie kształtowania architektury powiatu 	
<p>2. Turystyka, MŚP i przyciągnięcie inwestycji wykorzystującej walory powiatu źródłem tworzenia nowych miejsc pracy</p> <p>2.1. Tworzenie warunków do rozwoju turystyki weekendowej, przyrodniczej i kwalifikowanej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość utworzonych tras rowerowych, długość tras rowerowych - ilość utworzonych szlaków pieszych, długość szlaków pieszych - ilość uczestników korzystających z utworzonych szlaków i tras - ilość uczestników korzystających z infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej - ilość uczestniczących w targach podmiotów gospodarczych i zawartych transakcji - ilość zorganizowanych imprez targowych, ilość wystawców - powołanie i uruchomienie Centrum Informacji - ilość imprez o ponadpowiatowym zasięgu - ilość firm przetwórstwa rolno-spożywczego działających w powiecie - liczba zatrudnionych w firmach przetwórstwa rolno-spożywczego - + inne wskaźniki z zadań 2.1.1., 2.1.2 	<p>Powiat, gminy, podmioty świadczące usługi turystyczne</p>
<p>2.2. Wspieranie sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość instytucji współpracujących z biznesem na terenie powiatu - ilość przeprowadzonych szkoleń dla przedstawicieli MŚP, - liczba osób przeszkolonych z MŚP - ilość podmiotów korzystających z ulg podatkowych, wartość udzielonych ulg - ilość podmiotów korzystających z funduszy celowych i wartość udzielonych środków z funduszy celowych 	<p>Służby gmin i powiatu, podmioty szkolące,</p>
<p>5 Uzyskanie ładu w przestrzeni</p>		
<p>5.1 Przyciągnięcie inwestycji wykorzystujących walory środowiskowe i kulturowe Powiatu patrz p. 2.3.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość wydanych pozwoleń na budowę - ilość nowych miejsc pracy 	<p>Służby gmin i powiatu, nadzór budowlany</p>

<p>5.2 Pełne uzbrojenie terenów wiejskich</p>	<ul style="list-style-type: none"> - % powierzchni dróg objętych modernizacją i ulepszeniem nawierzchni - % powierzchni powiatu objętej siecią kanalizacyjną, - % mieszkańców z podłączeniem do sieci kanalizacyjnej w stosunku do wszystkich mieszkańców, - ładunek zanieczyszczeń trafiający z terenu powiatu do odbiorników - długość w km sieci wodociagowych nowych i zmodernizowanych - % gospodarstw domowych korzystających z podłączenia sieci wodociagowej - % powierzchni powiatu objętej siecią wodociagową, - % powierzchni powiatu objętej siecią gazową - % mieszkań korzystających z gazu sieciowego 	<p>Slużby gmin i powiatu</p>
<p>5.3 Podniesienie jakości ładu przestrzennego Powiatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - procent pokrycia obszaru powiatu miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego - ilość obiektów negatywnie wyróżniających się w krajobrazie powiatu 	<p>Gminy, służby planistyczne, powiatowy nadzór budowlany</p>
<p>5.4 Wyeksponowanie i objęcie skuteczną ochroną walorów krajobrazowo – kulturowych Powiatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - procentowy stopień objęcia ochroną docelową wartościowych zespołów przyrodniczych i krajobrazowych - uzyskanie katalogu informacji o walorach krajobrazowo-kulturowych powiatu 	<p>Slużby gmin i powiatu</p>
<p>5.5 Podniesienie poziomu estetyki i harmonii architektury Powiatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - procent mieszkańców dostrzegających konieczność ochrony estetyki i harmonii architektury Powiatu - uzyskanie katalogu rozwiązań, wytycznych i wzorników w zakresie kształtowania architektury powiatu 	<p>Ankiety, służby powiatu</p>
<p>5.6 Wykształcenie systemu przestrzeni ogniskujących życie społeczności lokalnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Procent mieszkańców identyfikujących się z określonymi miejscami publicznymi jako centrami swoich społeczności - Procent przestrzeni publicznych powiatu objętych przemysłowym programem działania i rozwoju 	<p>Gminy, ankiety</p>
<p>5.7 Rozwinięty system komunikacyjny Powiatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Procent dróg na obszarze powiatu o zadowalającym stanie technicznym - Procent zaspokojenia potrzeb transportowych społeczności lokalnej 	<p>Slużby gmin i powiatu, ankiety</p>

VI.3. System aktualizacji strategii

Ze względu na swój długookresowy charakter planowanie strategiczne, jest procesem ciągłym wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych wreszcie elastyczności w dostosowaniu się do priorytetów w zakresie uzyskiwania zewnętrznych środków finansowych.

Strategia zrównoważonego rozwoju jest dokumentem ponadkadencyjnym określającym cele i programy działań na kilkanaście lat oraz wymagającym ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości.

Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Powiatu kończy tylko pewien etap planowania. Dokument strategii rozwoju będzie co roku poddawany przeglądowi oraz aktualizacji. Proponuje się dokonywanie takiego przeglądu na posiedzeniach Rady Powiatu z udziałem społecznym Zespołu Opracowującego Strategię w formie komisji, co zostało szczegółowo przedstawione w punkcie dotyczącym systemu społecznego monitorowania.

Zespół konsultantów Umbrella Stowarzyszenie Konsultantów:

Adam Puza – konsultant koordynator

Piotr Lorens – konsultant branżowy

Elżbieta Kosmacz - konsultant branżowy

Wanda Wojnowska - konsultant branżowy

PRZEWODNICZĄCY RADY
Jan Kozon

UMBRELLA

**POWIAT
WYSZKOWSKI**

**STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU
POWIATU WYSZKOWSKIEGO**

**ANKIETA MIESZKAŃCÓW POWIATU
DO STRATEGII ROZWOJU**

WYSZKÓW 2001

Lista osób uczestniczących w Zespole Opracowującym Strategię Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Wyszковского na lata 2001 – 2015

1. Bachański Jacek	38. Kiełczewski Henryk	75. Reising Jacek
2. Bajorek Jacek	39. Klimaszewski Władysław	76. Rębowski Andrzej
3. Balcerzak Małgorzata	40. Kmiecik Renata	77. Rozwadowski Mirosław
4. Bozbowski Józef	41. Kopytowski Zdzisław	78. Rutkowska Beata
5. Bubel Daniel	42. Kowalski Mirosław	79. Sagała Agnieszka
6. Cabaj Jerzy	43. Kozon Jan	80. Serafin Anna
7. Chmiel Witold	44. Król Jan	81. Sewastianowicz Tomasz
8. Chmielińska Maria	45. Kucharek Magdalena	82. Sędziak Jolanta
9. Chmieliński Bartosz	46. Kuchta Tadeusz	83. Sędziak Ryszard
10. Choinka Anna	47. Kurowska Krystyna	84. Składanowski Ireneusz
11. Curuł Marek	48. Liwartowski Tomasz	85. Skoczeń Marian
12. Czajkowska Teresa	49. Maciąg Ludwik	86. Skwara Ewa
13. Czapski Wiesław	50. Malinowski Robert	87. Szumowska Marianna
14. Czyżewski Andrzej	51. Matey Edmund	88. Szwed Jarosław
15. Dawidzki Jan	52. Mazurek Andrzej	89. Szycko Danuta
16. Dąbrowski Jerzy	53. Michalik Tadeusz	90. Świadkowski Stanisław
17. Dembowski Marcin	54. Mickiewicz Adam	91. Świderek Teresa
18. Dopadko Anna	55. Mięksiak Józef	92. Tauter Marek
19. Dubert Józef	56. Mikołajczyk Urszula	93. Warchoń Józef
20. Dudzik Władysław	57. Mikołajczyk Zdzisław	94. Wężyk Ryszard
21. Falba Aleksander	58. Milkowski Henryk	95. Wróbel Kamila
22. Filipowicz Marek	59. Mokrzycka Roguska Aneta	96. Zalewska Małgorzata
23. Gajewska Danuta	60. Narowski Piotr	97. Załęski Łukasz
24. Gajewska Maria	61. Narowski Serwacy	
25. Gałazka Cezary	62. Owsianka Magdalena	
26. Garbarczyk Justyna	63. Parzuchowski Kamil	
27. Garbarczyk Robert	64. Pałowski Bogdan	
28. Gąsowska Agnieszka	65. Pękul Karol	
29. Getka Jan	66. Pijanowska Izabela	
30. Głak Tadeusz	67. Pikosz Hanna	
31. Głosek Tadeusz	68. Piórkowski Adam	
32. Gołaszewski Marek	69. Plakwicz Sławomir	
33. Gołębiowska Anna	70. Polak Anna	
34. Jastrzębski Andrzej	71. Popławski Marian	
35. Jastrzębski Stanisław	72. Przedpełski Zdzisław	
36. Kacpura Halina	73. Pujar Zdzisław	
37. Karsznia Piotr	74. Puścian Maryla	